

50487

A HÉT

SZERKESZTI ÉS KIADJA

KISS JÓZSEF.

.8 szám.

VI. Évfolyam.

*
Frakk. smoking- és salon-
öltönyök legegészségesebb kiállításával,
igen mérsékelt árak mellett beszereshetők.

Deutsch F. Károly

férfissabónál
Budapest, Andrássy-ut 1. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

HERMAN OTTÓNÉ.

Első magyar Varrógépgyár Részvénytársaság Budapest.

Tisztviselő-telep, Szapáry- és Villám-utca között.

Évi gyártási képesség
25,000 darab varrógép.

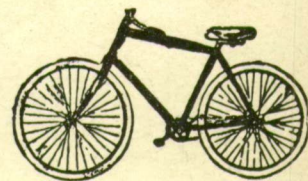

ADRIA
VARRÓGÉPEK.

HAZAI IPAR DIADALMA
Magyarország
egyetlen
varrógép- és kerékpárgyára.
saját butorgyártással és vasöntődével.

ADRIA
KERÉKPÁROK.

Évi gyártási képesség
5000 darab kerékpár.

1894. évi
elsőrangú
kitüntetések: } Elismerő okmány: Villamos munkagép kiállításról Budapest.
I-ső osztályú állami érem: Országos tanszerkiállításról Debreczenben.
Aranyérem: Lengyel nemzeti kiállításról Lembergben.

Kapható minden elsőrangú varrógép- és kerékpár-kereskedésben.

Oly helyekről, ahol még nem találhatók, megrendelések közvetlenül a gyárhoz intézendők.

Árjegyzék kívánatra bérmentve ingyen.

„PANNONIA“

SZÁLLODA

Budapest, Kerepesi-ut 7. sz.

A nemzeti színház mellett.

Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Új rendszerű pénztári jegyeink chequealakban

4°/_o-ot kamatoznak (adómentesen);

a betéti könyvecskék új nemeként jelenkeznek; sok irányban előnyöket biztosítanak az eddigi betéti könyvecskék és a régi rendszerű pénztári jegyek felett.

Azon intézetek és czégek száma, melyek kijelentték, hogy ezen pénztári-jegyek tőkészvényeit saját ismerős feleiktől fizetesképen elfogadják, már most is 600-ra rug. Az erre vonatkozó jegyzék fő-pénztárunknál és fiókjainknál kapható, a legújabb jegyzék február 28-án jelenik meg.

Elfogadunk egyébként betéteket 4°/_o-ra.

betéti könyvecskék mellett,
régir rendszerű pénztári jegyek ellen és
folyó számlára (cheque-számlára) is.

Váltóüzletünk elfogad megbízásokat értékpapírok vásárlására és eladására és felvilágosításokkal szolgál minden e bankügyletek körébe tartozó kérdésben.

Tőkeelhelyezésre ajánljuk a

Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4¹/₂^o/_o-os adómentes sálogleveleit és községi kötvényeit

napi árfolyam mellett.

Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank r. t.

V., Nádor-utca 4. szám.

FIÓKOK: VI., Podmaniczky-utca 2. VI., Teréz-körút 2.

Jegyzék az irás körképe
A magyarok bejövetele
Látható az Andrássy-ut végén a kőszőlőben.
reggel 9-ig és 6-ig; a kőszőlő mellett

A Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár Részv.-Társ. Váltó-üzlete

Budapest, Andrássy-ut 5

Saját házában.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési feltételek:

Egész évre ... frt 10.—

Félévre ... 5.—

Negyedévre ... 2.50

Egyes szám ára 20 kr.

A HÉT

POLITIKAI ÉS IRODALMI SZEMLE.

SZERKESZTI KISS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 6. sz.

Hirdetések

felvétele ugyanott.

Kéziratok nem adatnak vissza.

— Budapest, Február hó 24. —

Krónika.

A sallárium.

— február 21.

Furcsállom egy kicsit, ami szerdán az ország házában történt.

Endrey Gyula azt indítványozta, hogy a képviselők ajánlják föl egy napi illetményeket az inségeseknek. Ezt az indítványt a ház, negyedfél óráig tartó politikai vita után, egyhangulag elfogadta.

... Hogy mi ebben a furcsa?

Az, követem alásan, hogy az ilyen apró, minden képviselőre nézve egynehány forint privát áldozattal járó jótékony ügyeket az európai parlamentekben nem szokják nyílt ülésen elintézni.

De sőt nálunk sem intézték ilyen módon vagy huszonöt esztendeig. Ha valami nagy csapás szakadt az országra és a képviselők indítva érezték magukat obulusal járulni a közgyűléshez: zárt ülést kértek és félig mint magánemberek mondtak le egy-egy 5 forint 25 krajczárjukról. Minekutána Lisznyay levonta a diurnumokat és elküldött 2231 forintot a szóban forgó felebaráti célra. Mindez úgy ment, mint a karikacsapás. Legföljebb az az egynehány milliomos mágnás-képviselő nem egyezett bele a levonásba, aki titkárával szokta fölvetetni a diurnumokat. Jobban mondvá: a titkár nem kapott utasítást, hogy a levonásba beleegyezzék. Ez urak helyett aztán jó Lisznyay, pudeálván magát, a saját erszényéből fizette meg a diurnumot, csak hogy ne legyen csonka a hagyományos 2231 forint.

Ezek a szép dolgok, ezek a disznóságok mind szabadkőműves-módon folytak le; a balkéz nem tudta, mit cselekszik a jobbkez, sőt nem igen lett publikussá az sem, mikor a jobbkeztől megszavazott 5 forint 25 krajczárt a gyémántgyűrűs balkéz visszakapdebózta.

És ez volt rendén. Uram isten, lehetetlen is az ilyen privát, forintos jótékonytságot nyílt országos ülésen tárgyalni. Ez voltaképpen folyosói ügy; és csak azért kell bevinni a terembe, zárt ajtók mögé, hogy a távollévők helyett is gyakorlódjék ez a könnyű kis irgalmasság.

Régen, azaz hogy még nem régen is, volt aztán egy más ok, mely ezt a diurnum-áldozást eltakarta a nagy nyilvánosság elől.

A képviselők nem szerettek az ő diurnumaikról *palam et publice* beszélni. Szinte azt mondom: titkolták, hogy nekik is jár valami fizetség az ország pénzéből. Kedves, nair és — igazán — megható dolog volt ez. A gyermek is tudta, hogy jószivű elnökök »kihuzzák« az ülésezést; ügyelnek, hogy még az üres hónapokban is legyen legalább egy ülés, mert szegényebb képviselőknek jól esik, ha júliusban is megkapják a 162 forint 75 krajczárt. (Engemet ez a 75 krajczár érdekelt legjobban; mert az apám ezt az egyenest Körmöczről került, szűzen csillogó aprópénzt mindig nekem adta.) A jó követek bizony érezték, hogy az a régi egy arany diurnum nem a mai világból való. Rengeteg pénz lehetett a pozsonyi diéta idejében, mikor egy huszasért hatfogásos, pulykapecsenyés ebédet adtak a Zöldfában, egy itcze finom Palugyayval; de most, — most bizony kevés az. És a hetvenes évek elején mégis hogy lehurrogatták a bölcs Luksics Bódog országos képviselőt, aki diurnum helyett magas fixumot proponált! Az ellenzéki Tisza Kálmán odakiáltotta neki: »Nem vagyunk mi beamterek!« Luksics Bódogot talán a miatt marasztalták ki a házból a következő választáson. A praktikus férfiúból különben idővel budapesti zálogházi igazgató lett, később pedig texasi lovastábornok, mert működése terét, némi sikkasztások miatt, kénytelen volt Amerikába áthelyezni.

Mulván az évek, csökkent a képviselő urak falusias szemérmessége is. Megszavaztak maguknak egy csinos fix salláriumot, ha jól tudom: 3000 + 800 forintot. Sőt akadt egy indítvány, mely szerint a képviselők illetményeit ne lehessen lefoglalni. Ezt az indítványt nagylelkűen elvetették. Fölösleges is lett volna. Ha hitelező vagyok: minden harmadik hónap végén eszem nélkül rohanok feloldani a foglalat, mert különben mandátumát veszti a képviselőm s akkor — kutya teringette! — kinek a salláriumát foglaltatom le a negyedik hónap elején?

Ezeket az igazságokat ma már minden fölösleges falusi-kisleánykodás nélkül tárgyaljuk. És kétség nélkül e józan realizmus következménye, hogy Messieurs Sans-Gêne nyílt ülésben áldozzák a 7 vagy 8 forintokat a haza oltárára, érdekes vitát indítván *de omni re scibili et quibusdam aliis*, és végül megjegyezvén, hogy a vagyonos képviselők áldozhatnak ám többet is.

Ezt a szentenciát a számból vette ki Bárki ur (mint Alexander Bernát M. Prudhommeot pompásan fordítja.) Én is Bárki vagyok és nem szégyellem, mert ezen a réven jussom van együgyü bölcsességeket mondani.

Bizony szép volna, ha azok a képviselő urak, akiknek lakásuk Budapesten ugys van és azok a képviselő urak, akiknek Budapesten lakásuk egyáltalán nincsen, országos lakbéröket, 800 forintot vagy mennyit, mind a haza oltárának szarvaira raknák.

Mert például miért ad lakbért a mi szegény Hunnia anyánk ama fővárosi prókátorfiainak, akik vagy a saját házukban laknak vagy kétezerforintos appartement-t és irodahelyiséget bérlenek? És akiket millió szál köt Budapesthez, akiknek itt kell élniök és halniök, ha nem akarnak éhen halni, hogy ne mondjam: irodájok évi negyvenezer forint jövedelméről abdikálni? És miért ad lakbért Pannonia ama törvényhozó gyermekeinek, akiknek az ország szívében semmi néven nevezendő hajléjuk nincsen? Tessék elővenni az *Országgyűlési képviselők név- és lakjegyzékét*. Ez a »lakjegyzék« vagy száz nagyságos úrra nézve *canis a non canendo*: azért »lakjegyzék«, mert nem jegyez föl lakást. Plátói fogadó-czimeket olvasunk 25% honfi neve után. S ezek többnyire hímnemű Mme Benoitonok, akik soha [sincsenek otthon, azaz Budapesten. Főva fizetik hát az országos lakbért? Ez a pénz, az én Bárki-eszem szerint, csakis arra volna való, hogy a vidéken lakó képviselő törvényhozó működésének színhelyén úri emberhez illő állandó szállást tarthasson. Az a summa minden más esetben fölösleges zsebpénz a képviselő urnak, — hogy mérsékelt kifejezéssel éljek.

Nem valami gyönyörű dolog az, mikor az ország pénzéből javadalmazott emberek közül épp csak a képviselők nem fizetnek rá a lakbérökre. Az ilyesminek csak két félszigeten: az apennini és a balkáni félszigeten tudom mását. A két példa közül az olaszt hallottam, a bolgárt láttam.

A róma-nápolyi esti gyorsvonal konduktorainak egynehány év előtt feltűnt, hogy minden indulás előtt egynehány szabadjegyes ur telepedik le a hálókocsiban és Capuáig utazik, azaz hogy alszik. Capuában aztán mind hirtelen átszáll a szemközt jövő nápoly-római vonat hálókocsijába és hortyog az örök városig. Ott aztán, nyájas reggelre virradván, megmosdik az ezüst *lavabóban*, használja a vasut korrekt fehér törülközőit és besétál a városba. A konduktorok megfigyelték e szorgalmas utazókat, az adminisztráció vizsgálatot indított és kiderült, hogy az éjnek e bolygó lovagjai képviselő urak, akik lakbér dolgában takarékoskodnak, az állandó parlamenti szabadjegyet ellenben nem kímélik a kopástól.

Szófiában nagyra becsültem egy kurta kocsmát, ahol klasszikus görög bort mértek; minden este elfáradtam oda egy fél liter végett. Egy rossz nap zárt ajtót találtam. Ugyan, becsukták a kocsmát ily korán? Zörgettem. A kapu alól ijedten szaladt ki a csapláros. »Csitt, uram! Vagy nem tudod, hogy holnap nyílik meg a szobranje? Harmincz képviselőm alszik az ivóban. Mindenik fél frankot fizet. Légy emberséges, ne háborgasd őket.« Tudnivaló, hogy a báránybőr-bekeccses bolgár képviselőknek huszonöt frank diurnumuk van.

Bocsánatot kérek e példákért. Nincsen bennök semmi czélzás. Hiszen ennyire, hálístennek, mégsem vagyunk.

Csak azt akarom mondani, hogy mikor közpénzről van szó, a törvényhozótól kívánom meg a — hogy is mondjam csak — idealizmust legerősebben. Fogalmaim még a smuczig poétával is megegyeznek valahogyan. De a képviselő kezében legyen az ő honoráriuma igen tiszta, igen homálytalan valami. A legislatorság ugys jövedelmes állapot; akarata ellenére ázsiót ad az embernek a mai világban. A parlamentbe jutott ügyvéd irodája tüstént föllendül, az újságíró hallatlan fizetésemelést tapasztal, ezerféle részvénytársaságok pedig csak arra valók, hogy kötéssel fogják beléjük a képviselő-igazgatótanácsosokat. Maholnap vagy a parlament létszámát kell szaporítani, vagy nem gründolódhatnak több részvénytársaság; mert az igazgató-tanácsosok iránt napról-napra erősebben mutakozó kereslet felülhaladja az immár igen gyér kínálatot és a kárpáti juhturó- és viczinális vasut-társaságtól az Ádria gőzhajó-társaságig megszűnik minden adminisztráció.

Nagyságos uraim, egy okvetetlenül leendő képviselő-társuk kijelentette, hogy ő éhen hal Magyarországon, ha nincs évi százezer lira jövedelme. Az önök általános mortalitása, azt hiszem, e summa ötödrésznél kezdődik. Ezen felül van még aztán a sallárium, ez a kis kellemes fölösleg. Ennek a számára kérünk — hogy is fejezzem ki magamat — egy kis... idealizmust.

Tóth Béla.

Ez minden:...

*Azóta hogy... Azóta szóval,
Az utcán néha látom önt.
Ön is, meg én is visszanézünk,
Köszöntöm és ön is köszönt.
Pirul az arczom, arcza sápad,
De aztán visszatér a színem...
Ön virulóbb, én halaványabb —
Ez minden.*

*Mohón lesem a szót, ha önről
Beszélnek néha itt és ott,
Az egyik látta önt a jégén,
A másik önnel mulatott.
És ami szépet hall magáról,
Gyönyörrel szivja fel a szívem...
Álmódva Loreley-hajáról —
Ez minden.*

*Azóta hogy... Azóta szóval,
Emlékeimnek száma nőtt,
Egy béli névsorban nevére
Akadtam néhány hét előtt.
Hogy ünnepelték önt a bálon,
Veri, dobogja egyre szívem...
Nevét az újságból kivágom —
Ez minden.*

Makai Emil.

pedig hemzsegett az ujságíróktól s egyéb nagyrabecsült mesterségek művelőitől. Hát nem vicomte ő? Aztán nagyon bántotta az is, hogy felesége tolettjei kínos feltűnést keltettek drágaságukkal. Ugyanannál a szabónál dolgoztatott, mint az arisztokrata hölgyek legelőkelőbbjei s még sem volt oly elegáns, mint azok. Honnan van az?

Ha őt ezek az apróságok bosszantották, feleségét meg éppen bántották. A szép asszony sirt elkeseredésében, amiért annyira mellőzik s azt akarta, hogy férje hívja ki párbajra mindazokat, akik nem keresik őt fel páholyában. Ebből egy kis szóváltás is kerekedett, melynek eredménye a férj részéről az a csendes sóhaj volt: ennyi szeretetreméltóság mellett mért nem született Antoinette valamivel előkelőbb körben?

Az egyetlen előkelő ur, aki bejáratos volt hozzájuk, Saint-Hypothése marquis volt. Ez az előkelő ur a legtiszteltetlenebben udvarolt a vicomtesse-nek és előzékenyen, bocsánatkérés közben biztatta a vicomteot, hogy minden a legjobb rendén van s nemsokára teljesül a család legfőbb óhaja, hogy a nemes vicomte visszaadja magának szabadságát. Saint-Hypothése marquis különben csak amolyan szimbolikus alak, ki megjeleníti azokat a titkos gondolatokat, melyeket a vicomte röstelt magának bevallani.

— Bocsánat, bocsánat, szolt a marquis, a legnagyobb csodálattal szemlélem kitartó szerelmét. S bámulom a vicomtesset is, hogy annyira szereti önt, holott a színésznők nem tartják annyira szükségesnek az égő szerelmet, mikor egy gazdag vicomtehoz mennek. A családnak igaza van ugyan, midőn zokon veszi az ön demokrata szerelmét, mert nem egészen ok nélkül azt tartják, hogy a szerelem véletlen dolga s egy vicomte jobban teszi, ha véletlenül egy baronessebe szeret, mint ha véletlenül egy színésznőbe szeret. Hogy a véletlenségben válogasson, ez kötelessége volna a család iránt. Hogy mesalliancera lépett, azt persze a maga szempontjából jól tette, mert ha a vicomte kiábrándul polgári feleségéből, akkor sokkal simábban foly a válóper, mintha egyenlő-rangu házasságra lépett volna.

*

A vicomte a legélénkebben tiltakozott ezek ellen a profán arisztokrata szentenciák ellen. Az asszony is csupa odaadás és demokrata szerelem volt egészen a válópör megindításáig.

Akkor ő is erősítette az *engesztelhetetlen gyűlöletet*.

*

Életének legszebb napja pedig az volt, midőn férje fehér márványpalotájából átköltözött az ő vörös márványpalotájába. Ott azután a zongorán ábrándozva kísérte ábrándos énekét:

Akit imádok, egy tűzér,
Csak egy tűzér, akit imádok...

Flaneur.

Nem érted ég...

— Lermontoff —

*Nem érted ég szívemben indulat,
Szépséged fénye engem nem melenget,
Csak multam gyászát szeretem tebened
S korán elhervadt ifjúságomat.*

*Nézlek... Szememben alvó szenvedély
S pilláidat te, ah, nem sütheted le.
Halk válasz kél titkos kérdőjelekre...
De lelkem ekkor nem veled beszél.*

*Üdvöm' nem a te gúnyod lépi szét,
Arczodon lelkem más vonásokat lát...
Hangodból lesi egy tört eskü hangját,
Szemedből két szem rég kihunyt tűzét.*

Telekes Béla.

Krónika. III

Magyar-franciául — és francia-magyarán.

— A Pesti Napló tárczája. —

A minden húsok útján elpusztult, voltaképen a boeuf à la modeban boldogult „Delejtű” óta, mellyel Mr Denis de la *Passemanterie* ajándékozta meg a magyart — timeo Dionysos et dona ferentes —: ez emlékezetes idő óta még annyi francia nem irt magyarul, sem annyi magyar francziául, mint amennyi ez idő szerint hordozza meg diadalmos aczéltollát a *P. N.* porondján. Az oláhok kiirtására szerződött *Heredia*, Francisque *Sarcey*, Catulle *Mendés*, Armand *Sylvestre*, Alphonse *Daudet*, Anatole *France*, Camille *Flammarion*, (mily Olympus!) s még egy sereg, csak félig birták agyonverni a rumuny irredentát — s a *Pázmándy* Dénes ur fényes nyomdokain megindult Jules *Pequard* (vagy *Pecard*?) urnak nem sikerült teljesen: kivezetni a pogány magyart az ő pusztai nyelvéből az egyedül idvezítő francziáság kebelébe. Eddig gebrüdergrimmül irtunk magyarul, most meg marmontelül írunk magyarul. Alig szabadultunk meg valamelyest a némettől, már a francziának áldozunk magyar voltunkból.

Mint ahogy békételenkedek, ha a schulmeister ur ül a nyakamba: azonképen nem tűröm, hogy vállamat vergesse a francia, vagy érdekes és vitézi voltunk felett akkora magasztalásban törjön ki, melynél csak tudatlansága nagyobb — tudatlansága in rebus hungaricis. Ezek az urak afféle kiskoru, tán gügyögő nemzetbabának, vagy festői vadczigánynak, betyárnak tekintik a magyart, (hisz minden francziába egy darab *Tissot* szorult) és vagy bábús mesét mondanak neki, vagy tanitgatják az istenadtát.

Példáimmal nem is járok messze a valótul, ha így mutatom be őket:

„A mi földünk.“

Irta: Camille Flammarion.

Van egy tudomány, drága magyar olvasóm, melynek a neve *astronomia*. Származik az önöknél járatos latin nyelvnek *aster* szavából, amely csillagot jelent. Targyazza pedig azt a viszonyt, melyben a mi földünk áll az égnek többi testehez. Ilyenek a Nap, a Hold, a Mars, a Venus, melyeknek nyilván híreket hallották önök is, mert hiszen az önök saját dicsőségére ragyognak le azok. Igazában tekintve, a mi Földünk is égitest. Ne mosolyogjanak kérem. Nem *nekünk* az, de igenis az a Mars lakóinak, föltéve, hogy ott is vannak emberek, akik az ő magasaikból épp úgy tekintenek *föl* mi hozzánk, mint ahogy mi nézünk fel őhözájok, mert hiszen ők szintén a maguk lábával tapodják a maguk marsi földjét.

Nem tudom, nem gunyos mosolygásra, vagy legalább kételkedő fejcsóválásra készítetem-e önöket, amidőn tudomásukra iparkodom hozni azt, hogy voltaképen nincs napkölte, sem napnyugta. A Nap, ha önöknek is úgy tetszik, bájos magyar hölgyeim s lovagias magyar uraim — a nap *áll* s mi vagyunk azok, akik körülte forgunk — már mint velünk a föld. Furcsa, nemde? Még különösebbnek fog előtűnik feltűnni, midőn e földünk ketős forgására terelem rá becses figyelmöket, mellyel engedjék meg, hogy még néhány perczig visszaéljek...

*

S most következik az évszakok magyarázata, amelylyel befejeződik az első csillagászati levél.

„Molière.“

Irta: Francisque Sarcey.

Egy nevet irok le, amelyet tán nem helyesen fognak önök kiejteni, olvasván; de amelyet az önök füle meg kell hogy szokjon s melynek hangoztatásába a nyelvkönek bele kell törődnie. Mi is sokat bajlódtunk, amíg megtanultuk, hogy az önök nagy *Peotefije Poetefinek*, az önök *Listzje Liztsnek* és *Gillpratzerjök Grillpatzernek* olvasandó.

*Molière*nek polgári neve *Poquelin* volt s jól fogják önök tenni, ha össze nem tévesztik *Coquelin* urral, aki annak nagy magyarázója s épp e pillanatban valóban van a Théâtre Francaistól, az ő dicsőségeinek színhelyétől, mely végből lakását — amely, mint önök tudják, eddig a rue St. Hérem XII a. volt — áttette a place Mercadetre 124 b. alá. Hiszen jól ismerik e csinos kerek teret az ő kaczer kis szökökutjával, melyet az idejekorán elhalt *Duquesnel* (vagy *Dumesnil*? — már nem emlékszem) géniusának köszönhetünk. De hiszen önök velünk sirtak akkor, hogy ezt az ifju művészt, alig hogy a római díjjal megkoszorúztuk, sirba eresztettük.

S most visszatérhetünk *Molière*hez. Ha azt mondanám, hogy *Molière* a latin *Plautus* és *Terentius* és a görög *Arisztofanész* erős vigjátékírói tehetségét, a gúnyvas vesszejét s a mélyre ható élet- és ember-ismeretnek arany-erét örökölte, még mindig nem fejeztem volna ki magamat világosan, mivel ama két római s azt az egy

görögöt kellene önökkel tüzetesen megismertetnem, amire e pillanatban nem vállalkozhatom. De elég lesz tán komolyságomra s eddigi kritikai működésekre hivatkoznom, elég rámutatnom arra a tiszteletre, mellyel a *P. N.* közönségének, valamint a hősi magyar nemzetnek tartozom: midőn röviden arról biztosítom önöket, hogy *Molière* kitűnő színműíró volt. Sokan, főképen németek, a jellemzés erejében különbnek vallják *Shakespeare*t (ez egy angol drámaíró volt, de az én izlésemnek barbár és darabos) — ám az ilyes nyilatkozatok könnyű szerrel vezethetők vissza arra a régi irigységre, mellyel rajnántuli szomszédaink mérges tajtékjukkal kevernek be mindent, ami francia.

Molière tehát...

*

Következik a nagy *Molière* bemutatása, ismertetése és méltatása.

„A parisienne kiállítása.“

Irta: Jules Pecard.

— A »Pesti Napló« eredeti magyar tárczája. —

Délután van. Egy amolyan aprésmidi, amelynek világossága az a bizonyos gris de pastel. A tél ólmos vouíteja borul a város fölé. Csapós februári köd. Az ember hátán apró frissonok szaladnak végig. De a tavasz nem soká játszhatik már velünk cache-cachet. Jőjön is mielőbb a parisienne öröme.

Amint úgy átfértilliroz a place d' Opérán s megoldja zibeline-pélérinejének ouatos selyem-szalagjait — belé tudnék harapni, croquirozhatnám azt az aranyosan csucsortott frimousseját, azt a bájos kis orrt, melynek flaireje oly finom s czimpája folyton frémiroz. Hosszu soiréekon átvirrasztott vállai álmosan ásitának bele a délutánba. De nem soká. Csakhamar a blouseját odaengedi a szél jeujének, melytől az álmos vállnak hamar megnyílnak réveteg-réveur szemei s belemosolyognak a sejtelmesen megérezett ujhódásba.

A fogatok piaffirozó lassúsággal mint himbálódzó párnák lengenek végig a boulevardon. A Madeleine előtt hosszú tigeekre montirozott virágokat árul a bouquetière s a marchande de fleurs — orchideákat, melyeken a Bourget souffreteuse gráciájú, délicates femmesjai erdőket és palotákat fedeznek föl. Vendôme-oszlopáról a bombirozott homloku Napoléon komoran tekint alá. A ködös vistában nyílnak a kocsik ajtai s finom lakcipők mint óvatos cziczalábak lépnek elő a csipke meg a prém közül s omlós kelméjű ruhájok álmatag froufroujával a coeur de rose lelke részegítőn csapong enívrant parfümjével bele az én szerelmes szívemnek kellős közepébe. Ah!... a boa meleg... ön lefejt... felém néz dilatirozott prunellejeinek fekete bársonyával s mellette az a boitaillant vén férje... oh madame!...

Conforme pour l'extrait :

Porzó.

Herman Ottóné.

A szép asszonyt, kinek arcképét ezuttal bemutatjuk, sűrűn láthatják a belváros utcáin és a kerepesi uton. Ráismerhetnek az urról, aki karján vezeti, ez urat pedig napbarnította, sasorru, jellemzetes arczáról és vállára omló deres hajáról. Azt a sasorrot és azt a deres hajzatot ismeri Magyarországon minden gyerek. Herman Ottó az, az ádáz politikus, a szelid bogarász, a nagy természettudós s magyar tudósok között az első, a legnagyobb stilművész.

Talán ő tőle tanult írni Herman Ottóné is. Minden erre vall. A kifejezések világossága, a nyelv csengő magyarsága a Herman Ottóé. A stilus eleganciája azonban s mondandói érdekessége az teljesen Herman Ottónéé. Nem akarjuk fölfedezni. Olvasóink emlékeznek még az ő nagy elbeszélésére, mely A Hétben jelent meg: *Knopfmacherre*. Ez nem egy czéhbeli író feleségének a dilettanskodása, ez maga is czéhbeli munka. Nem említik őt a divatos írónők között, talán azért, mivel egyike a leghivatottabbaknak. Nem női Schöngest, kinek írói tehetsége felfogásának jóra, szépre oktatásában gyökeredzik, de aki tud szellemesen, eredetien gondolkodni, tudatosan kifejezni, amit gondol, tud mesélni s meséi alakjait virtuozitással, plasztikusan megrajzolni.

Egy nagy író író-feleségéről — föltéve, hogy csak a férj babérjai avatják a nőt íróvá — sokat lehet írni úgy, hogy az ember a férjről ír. Sem Herman Ottóné, sem mi nem szorulunk erre az udvarias expediensre. Még csak szépségéről sem kell megemlékeznünk. De ne vegye zokon Herman Ottóné e sorok írójának a maliciáját: valamikor tollával rákoptintott a kezére, amiért himnuszt zengett a női divatról általában és az akkori uszályos divatról különösen. Ebből az alkalmából kárörömmel konstatáljuk, hogy Herman Ottónét mindig elegansan, a legújabb divat szerint öltözve láthatja kiki a kerepesi uton és a belváros utcáin az ura karján.

Fuzió.

A parlamentarizmus a legjobb kormányforma, mert jobb nincs. Voltaképpen már rég túléltte magát, s működése közben a rendeltetését csak a szülőhazájában teljesítette. Másutt csak amíg meg nem volt, addig volt jó; álomnak, utópiának, agitációs fegyvernek. Amióta Japán is belépett az emberi kultúra közösségébe, három világ-részben figyelhetjük meg a parlament működését, s mind a háromban oktanul működik. Talán alapjában hibás. Küzdelemre van alapítva, pártok és eszmék küzdelmére; a küzdelem fogalma pedig különbséget zár magába: irányok és eszmék különbségét. Ám a társadalmi jelenségei bármilyen sokfélék, s az emberek nézőpontja bármilyen különbözőek, képtelenség, hogy éppen a politikában ne legyen pont, amely felől nem támadhat őszinte véleménykülönbség. Sőt éppen a politikában. Elvégre a művészetben minden nézetrel szemben joga van az ellenkező nézetnek, mert a művész tétszése szerint válogatja meg az anyagát, s amit belőle kiformal, annak az élő emberekre, a társadalom anyagi viszonyaira semmiféle közvetlen következtetése nincs. A politika materiája határozott, meghatározott száma az embereknek, meghatározott foka az ország termőképeségének s meghatározott mennyisége a javainak. Ezek az adott viszonyok szigorúan megszabják valamely ország mozgása útját és irányát, s e felől az ut felől a véleménykülönbség vagy nem őszinte, vagy nem észszerű. S a parlamentarizmus, amely minden felől különbségét kívánja a véleményeknek, hamar oda fajul, hogy a parlamentek pártalakulásai nem észszerűek, s a vitái nem őszinték.

Teszem a mi országunk. Szerencsétlenségünk, hogy kevés országnak vannak oly szigorúan megszabva az utjai, mint a mienknek, de szerencsénk a szerencsétlenségben, hogy épp ezért nem élünk homályban, s teljesen tisztán látjuk, mit tehetünk, mit nem, mit lehet tennünk és mit nem szabad. Például több mint bizonyos, hogy mi nem üzhünk koloniális politikát. Az is bizonyos, hogy például a panszlavizmus mintájára nem üzhünk pan-magyar politikát, abból az egyszerű okból, mert a szegény csángókat kivéve, semerre nincsenek magyar vérű rokonnaink. Sőt a magunk országában is kis számban vagyunk, körülkerítve ellenséges nemzetiségektől, amelyek mind kifelé gravitálnak, egy-egy az ő fajtájukbeli nemzeti állam felé. Ez az oka annak, hogy magunkban meg nem állhatunk, csak államszövetségben. Abban is élünk már negyedfélszáz esztendeje. A mi nagy szabadságharcunk, mikor a függetlenségünkért küzdött, még ezekben a mámoros álmaiban sem mert bennünket elszigetelt elképzelni, hanem nem szólva az emigráció kísérleteiről, amelyekben a Szent István koronáját rendelkezésére adta a muszka cárnak, a franczia császárnak, Kossuth Lajos az Ausztriával való szövetség helyett a dunai konföderációt ajánlotta. Ez a konföderáció képtelenség volt akkor is, ma még inkább. Kossuth Lajos a szabadság s a függetlenség varázserejére számított — nos hát, nincs varázserejük. Ime, amely akkor rab volt, Bulgária ma szabad és független ország, de azért máris ott fetreng a muszka cár lábainál. Ime, Szerbja azóta királyság és megemészti önnönmagát. Ime, Románia önálló és Erdélyt kívánja tőlünk. A csernagorcz is Szerbiára vágyik és Boszniára, s a nagy Horvátország álma nem foszlott szét a dalmát partokon. Ugyanaz a nemzeti eszme, amely bennünket éltet, élteti az ő törekvéseiket s a mi nemzetiségeink törekvését is. Nekünk is igazunk van, de ők azt állítják, hogy nekik is. Ha pedig mind a két félnek igaza van, akkor aki birja, marja. Ezen az alapon pedig nem lehet konföderálódni.

Marad az Ausztriával való szövetség. Okos szövetség, ha okosság az, hogy az erősebb enged. Ausztriával, mint állammal szemben bizonyára mi vagyunk az erősebb fél, s ha a szövetség kedvéért engedményeket kell tennünk, nem kell többet engednünk, mint amennyi a magunk érdeké. A nemzetiségi viszonyai hasonlóak, csak még rosszabbak a mieinknél. Hogy ezek a viszonyok kívül a tekintélyünket, belül az erőnköt meg ne bontsák, egységes és erős hadsereg van szükségünk. Ez az egységes és erős hadsereg életkérdése nemcsak a két államnak, hanem a dinasztának is. Akár fáj nekünk, akár belenyugszunk, akár igazságos, akár nem, de bizonyos, hogy a hadsereg a mai szervezetében s a mai vezénylő nyelv alatt erős és egységes, s a maga elfoglalt egyoldalúságában lekötve tart minden partikuláris törekvést. Amely pillanatban a mi lehető legjogosabb, sőt állítólag a kiegyezés természetéből folyó nemzeti követelményeink gyökeret vernek benne, fölbujánzanak benne a két állam nemzetiségeinek talán jogtalan, de természetes törekvései is. Egy erős hadsereg kedvéért állottunk szövetségbe Ausztriával, s ha ez a hadsereg gyenge és nemzetiségekre szakadt, akkor nincs értelme a szövetségünknek.

*

Kecskeméthy Aurél azt tartotta, hogy Magyarország számára a fölvilágosodott zsarnokság volna a legjobb kormányforma. Nos hát, ami a zsarnokságot illeti, a mi európai helyzetünk ilyen zsarnok, amely ellen a parlament hiába küzdene. A politikánk közjogi kerete szigorúan meg van szabva s e felől véleménykülönbség nem exisztálhat. S ha mégis a mi parlamentünkben exisztál s a pártok éppen közjogi különbségekkel határolják el

magukat egymástól, a pártalakulásai nem lehetnek észszerűek s a vitái nem lehetnek őszinték.

Nem mondom, amit egy pár politikai ifju heurékás önérzettel hangoztat: hogy a mai világ magasabb fejlődési fokon a gazdaság kérdéseit uralván, barbárság a közjogot tenni a pártalakulások alapjává. Nem, teszem az angol parlament pártjai más alapon keletkeztek s mégis a home rule közjogi kérdése a liberális és a konzervatív párt részei között új affinitási folyamatokat teremtett. De ez a kérdés megoldatlan kérdés: home-rule-lal, s home-rule nélkül is Angolország egyaránt fennállhat, efelől tehát jogos a véleménykülömbőség, s az unionisták éppugy kormányra kerülhetnek, mint a home rulerek. A francia parlamentben is meg van a közjogi különbség a republikánusok s a monarkisták között. De akár republika, akár monarkia: Franciaország mindakétféleképpen fennállhat, s a monarkisták, ha az idejük elérkezett, nem haboznak majd kezökbe fogni az álladalom gyeplőit. Mindezek a pártok és töredékek a jelennek dolgoznak s kormányra akarnak jutni. Mert parlamenti nonsens az olyan párt, amely egy távol és meg sem valósítható jövő kedvéért merev tagadással vesz részt a mai nap munkájában, s megijed attól a lehetőségtől, hogy a parlamentben többsége talál lenni. Ez nem karrikatura; ez meg is történt már Magyarországon a mai függetlenségi párt szülőjével, a határozati párttal, amely megijedve a maga rettenetes felelősségétől, meg attól, hogy a kiegyezést megghusíthatja, a döntő pillanatban maga gyűjtött maga ellen szavazatokat. Bocsánat, tévedtem, ez mégis karrikatúra, s ilyen karrikatúra, ilyen parlamenti nonsens a mai függetlenségi párt.

Erzi is ezt, ezért bomlik és szervezkedik minden esztendőben újra. Ma estére is összeszervezkedik megint. Ami ennek a pártnak mint ellenzéknek megadja a létezősultságát, a közjogi kérdés nincs napirenden s amit követel, maga sem valósíthatná meg, ha kormányra jutna. Egyebekben pedig a közéletben s a kormányon levő többség munkásságában egyelőre még olyan irány uralkodik, amely teljesen megfelel a függetlenségi párt hagyományainak. Ellenzék, amely az elveinél fogva mindig a kormány mellett köteles szavazni: nagyon furcsa ellenzék.

Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére, tegnap messze utasította magától a fúzió gondolatát. A pártját az uralkodó párttól köztudomás szerint, nem választja el egyéb, mint a katona akadémia s a csendőrök kardbojtjának a kérdése. Nos hát, ezek a kérdések vagy lényegtelen csekélységek, amiknek tartalmuk nincsen: akkor komoly államférfiu nem haboz letenni róluk, ha ezen az áron a meddő tagadásból a kormányzás teremtő munkájába juthat. Vagy van valamelyes tartalmuk és jelentőségük, akkor igazuk van azoknak a köröknek, amelyek visszautasítják őket; mert ha talán meg is felelnék a kiegyezés betűinek, nem felelnék meg a kiegyezés szellemének, amely minden inkább, mint radikális, és ahol magyarázatra szorul, épp a hadsereg kérdésében ez a magyarázat inkább megszorító, mint kiterjesztő. S akkor a nemzeti pártnak nincs joga magát 67-es pártnak nevezni. A kiegyezés a maga szerződéses formájában kizárja azt, hogy rajta tágitani lehessen. Lehet új kiegyezést kívánni, de akkor ez sem 67-es alap, s ezt be kell vallani őszintén. S ezen az új alapon is a nemzeti pártnak le kell mondania arról, hogy kormányra juthasson, még ha többsége volna is.

A két ellenzék tehát kormányképtelen, mert lehetetlent kíván. Ez megadja az uralkodó párt közjogi irányát: az uralkodó párt azt kívánja, ami lehetséges. A magyar kormányok utja szigorúan meg van szabva; jöhet kormányunk, amely kevesebbet akar elérni akár a mostaninál is, de nem olyan, amely többet. S ez adja meg a

kulcsát annak, hogy nálunk immár harmincz esztendeje megváltozott eszmékkal és nevekkel voltaképpen mindig ugyanaz a párt uralkodik, s a pártok nem váltják föl egymást, hanem fuzionálnak. A parlamentarizmus természete megköveteli, hogy a pártok s az államférfiak fölváltsák egymást. De a mi parlamentünké ezt lehetetlenné teszi, mert az ellenzékeink, amennyiben elvi alapon állnak, lehetetlenséget kívánnak, s így ha ellenzéki ember miniszterségre, ellenzéki párt kormányra akar jutni, épp az alapelveiről kellene letennie. S mikor Bánffy báró Apponyi grófot fúzióra szőlította föl, nem tehetett egyebet, mint hogy azoknak a dolgoknak az elejtésére kérte fel őt, amelyeket akkor is el kellene ejtenie, ha a pártja a jövő választásokból óriási többséggel kerülne ki.

Nagyon becsülöm az Apponyi gróf jellembeli nagyságát, s át vagyok hatva az ő következetessége magasztos voltától. De szánni nem tudom az ő komikus tragédiáját. Először is nem látom, hogy ő egyebekben, teszem a liberalizmus kérdésében, épp olyan meg nem alkuvó s épp oly kétségbeesetten konzekvens lett volna, mint most a közjogi kérdésben. S nem látom az államférfiu nagyságot az olyan dolgokhoz való következetes ragaszkodásban, amelyek nem voltak elejétől fogva a programjában, amelyeket csak utközben szedett fel, félek, hogy taktikai okokból, csak hogy valami elvi alapot adjon azoknak a személyes ellentéteknek, amelyek egyedül választották őt el a többségtől, mikor az élelmes kormányok az ő véres verejtékkel kieszelt programmpontjait elcsenegették tőle. Állami tekintélyünkre a hadsereg nemzeti jellegével egyforma fontosságu a külügyi képviselő, amelynek terén a kiegyezési törvény csakugyan nincs végrehajtva, pedig minden baj és rázkódtatás nélkül végrehajtható; erre a pontra mért csak a konzuláris bíróságok vitájánál gondolt a nemzeti párt? S a párt is, a vezére is egyenesen nevetségessé vált, mikor az ő közjogi radikalizmusa bevallott alapjáról, be nem vallottan a társadalmi reakcióval kezdett kaczerkodni. Apponyi gróf a legjobban tudhatná, hogy ez Magyarországon lehetetlenség; Apponyi gróf ur a mi történelmünkben a legjobban tudhatná, hogy még ebben a században is, még a közelmúltban is, a társadalmi reakció elválaszthatatlanul együtt járt a közjogival; s akik bukásukban végkielégítésképpen azt a kegyet kérték, hogy Simor János legyen Magyarország hercegprímása, a közjogban aulikusoknak nevezetnek, avagy 47-es konzervativoknak.

A parlamentarizmusban alapjában is sok a hazugság; a legnagyobb az, hogy az a négyszáz ember, akit a véletlen a parlamentbe juttat, a nemzet lelkét és közvéleményét jelenti. S ha a személyeiben nem a nemzetet, a pártalakulásaiban pedig nem a nemzet mai állapotát képviseli, akkor a hazugságok hazugsága. A társadalom legfontosabb kérdései, amelyek fölül nincs két ember, aki egyet vallana, a mi parlamentünk pártjai között nem alkotnak különbséget. A felől oszlanak meg, ami felől csak egy vélemény van, mert csak egy lehetséges. A történelem s a geografiai helyzetünk talán mindenkorra megszabta azokat a kereteket, amelyeken belül a parlamenti életünk mozoghat s mi mindig ezeken a kereteken kívül ugrálunk. Maguk a pártok is ezért olyan betegek. Még a parlament mai jogtalan összalkotásában is, amely vagy tizenhét millió ember közül csak vagy nyolcszáznegyvenezret ruházott föl szavazati joggal, a passzivitás idején is, amely a nemzetiségi pártokat kizárja: a pártok belsejében folytonos villongás van a liberális és a konzervatív, az agrár s a bourgeois, a centralista s az autonomista között. Az uralkodó pártból a konzervatív elemek már ki is váltak, a függetlenségiből a liberálisok egy része kivált, a másik része ma este küzd meg az ultramontán többséggel. A nemzeti párt sem merte az egy-

házipolitikát pártkérdéssé tenni. Ha a közjogi különbség nem volna, ezek az elemek kristályosodhatnának, akár általános, akár gazdasági, politikai alapon liberális és konzervatív pártokká, amelyek minden fuzió, minden elvtagadás és minden hazugság nélkül váltakozhatnának és győzhetnék le egymást. A függetlenségi eszme, amelynek mint utópiának a föntartása számára egy külön pártot tartunk fön, közjogi megkötöttségünkben is ott szunnyadna minden párt programja alján, aminthogy kitörülhetetlenül benne szunnyad minden népben, s ha a viszonyok lehetőségessé teszik, mint az indus fakir, halálos dermedtségéből is friss erőben támad föl újra. Emiatt a jövője miatt nem kell folyton az ítélet trombitájába fujni, s erre fordítva minden erőnket, hagyni, hogy a vére megaludjon, s a körme belenőjjön a husába. Mindaddig oktalanság minden fuzió, amint azt egy eléggé nemzeti érzésű, különben deákparti poéta is kifejtette:

Ha farkas a medvét lebirja,
Miként Albertus Magnus írja,
Vagyis ha két ércz egybeolvad,
Hogy áll elő más oktalan vad.

Tar Lőrincz.

A telegrafistának.

Irta: MATILDE SERAO.

(Folytatás.)

Maria Vitale kettőt tüsszentett.

— Egészségedre, szólt igen halkán a Clemenza Achard hangja.

— Köszönöm, mondta a leány és erősen fujta az orrát; hát te is itt vagy? Még nem is láttalak. Nem a másik turnusba tartozol?

— Cseréltem Serafina Casaleval, aki jobb szeretet holnap reggel szolgálni, mert ma karácsony van.

— Hát fölálodtad magadat?

— Nem áldozat az.

Szelid, sovány, csunyácska, gyöngéd, félénk teremtés volt. Nem igen tudott dolgozni és mindig hallgatott, még akkor is, ha a legrosszabb vonalakhoz osztották be. Angyali türelmével sohasem panaszkodott, sohasem ejtett ki egy hangos szót és ügykezett mindig lehetőleg félrevonulni az emberek szeme elől. Barátnőjének mindig apró szivességeket tett: szolgált szabás- és himzés-mintákkal, kölcsön adott regényeket és kótákat; bárkivel, bármikor szívesen cserélt hivatalos órát, dolgozott mások helyett, sőt lemondott a szabad napról is, mely minden második hónapban jutott neki. Kölcsön adta ernyőjét és maga a záporban ázva ment haza. Kölcsön adta nagy kendőjét és didergett. Mindezt fitogtatás nélkül, oly jámbor némasággal, oly mesterkéletlen szeretettel vitte véghez, hogy társai végre már nem is voltak iránta hálásak. Tudták, hogy kész bárminő áldozatra, csak azt kell neki mondani:

— Kedves Achard, kérlek, tedd meg nekem ezt a szivességet...

A jó leány rögtön igent mondott. Néha nyersen is bántak vele, az igen jó nevelésű teremtéssel. Például Serafina Casale csak azt mondta neki:

— Achard, kérlek, gyere be helyettem holnap este. Karácsony van, nagy ebéd lesz nálunk, aztán pedig színházba megyünk. Te bizonyosan nem mégy sehova és az ünneppel nem törődsz sokat. Cserélj hát velem.

A jámbor teremtés nem merte megvallani, hogy biz ő nagyon is törődik a karácsonnyal, s hogy már egy hónap óta tervezgeti, hogy ezen az estén a San Carlo színházba fog menni. Teljesítette a kívánságot,

melyet ily meglehetősen gyöngédtelenül kértek tőle. Mikor a főnöknő megtudta a dolgot, azt mondta:

— Szegény Achard! Maguk igazán visszaélnék vele.

Clemenza Achard tehát itt ült, Mária Vitale mellett, akinek az orra vörös volt, a szeme pedig könnyezett a meghüléstől. Máriaiban nagy rosszkedv lappangott, mert majd szétvetette fejét a nátha és mert karácsony napján hivatalban kellett lennie.

— Képzeld csak, kedves Achard, alig értem rá meghallgatni a három karácsonyi misét, az anyámmal a hugommal meg a kis öcsémmel, keresztanyámhoz, a gazdag péknéhez kellett mennem. Kávét adott nekünk, de én azt hittem, hogy mérget iszom; a náthától már semminek sem éreztem az ízét, meg az a gondolat, hogy félháromkor hivatalba kell jönnöm! Magam ebédelttem félkettőkor; egy kis macaronit, egy kis hust ettem, meg egy harapás kalácsot — a keresztanyám adta. Az egész család három órákor ebédelt, aztán elment az *Angot* délutáni előadására. Boldogok, akik mulatnak! Kilencz órákor már otthon lesznek és lefeküsznek, pedig egész nap nem tettek egyebet, mint hogy mulattak.

— Mikor az apád idejön érted kilencz órákor, miért nem mégy vele színházba?

— Jut eszembe! Olyan álmos leszek én már akkor, hogy örülök, ha alhatom. Kedves Clemenza, én mindig szerettem a munkát, mert egy kis pénzt hoz a konyhára. Az apám asztmát kapott a munkától, az anyám pedig nem egészséges az utolsó gyermeke óta. De ez az élet mégis nehéz. Mikor mindenki ünnepel, mi hivatalban vagyunk. Az Isten is megpihent a hetedik napon, csak nekünk nincs nyugtunk. Ha megbetegszünk és nem mehetünk hivatalba, a mulasztott napokat lehúzzák fizetésünk-ből, amit még a cselédekkel sem tesznek. Mi nem tudjuk többé: mi a husvét, karácsony, farsang. És mindez havi nyoczvannégy líráért! Aztán mennyi munka, milyen rab-szolgaság!

— Miért nem lettél tanítónő? kérdezte sóhajtván Clemenza Achard.

— Mert nagyon kemény fejem volt, válaszolt búsan Maria Vitale. Mindig helyesírási hibákat követtem el és nem értettem a számvetést.

— Akkor hát csak légy türelmes, lelkem. Különben is karácsony napja nem éppen olyan nap, mint a többi? Mindenkinék meg van a maga baja.

— Ugy-e, neked is, szegény jó lélek? A mostoha-anyád rosszul bánik veled?

— Dehogy, dehogy, sietett tiltakozni a leány, de hangja remegett; az én mostoha-anyám jó.

— Nemde, van egy katonabátyád?

— Van, Paviában.

— Hazajött az ünnepekre?

— Nem kapott szabadságot.

— Hát neki is szomorú karácsonya lehet, szegénynek. Ugy-e, miatta vagy ilyen szomorú?

Clemenza Achard tagadólag rázta a fejét, de arcán könyök peregetek, csöndesen, zokogás nélkül. Maria Vitale e könyök láttára egyszerre hangosan zokogni kezdett. Sajnálta barátnőjét, szomorkodott a maga baján, meg bántotta a nátha is.

— Mi baja, Vitale? Miért sir? kérdezte a főnöknő.

— Semmi, semmi, siránkozott a leány, köhögve és az orrát fujva.

— De maga sir! Miért sir?

— Azért sírok, mert náthás vagyok, mondta Maria gyermekes panaszkodás hangján.

— Be boldog vagy, hogy nincs más okod a sirásra! dörmögte Giulietta Scarano.

— Nagy gyerek vagy, Vitale, szólt közbe Annina Pescara. Szagolj egy kis ammoniakot és meggyógyulsz.

- Többet használ egy csésze forró tea, sugta Peppina Sanna.

— Ne hallgass rájuk, buzgólkodott Ida Torelli, takarózzál be az éjszaka jól, izzadj meg és holnap kutyabajod se lesz.

— Én meg azt mondom, ne tégy semmit, nevetett Caterina Borrelli.

Egyszerre nagy mozgalom támadt a hivatalban. A nápolyi professzor az ország minden közigazgatási gócpontjához körrendeletet intézett, mely szerint a *For-gatag* című lap 358-ik számának *A monarchia* feliratu, *Vajjon meddig kell még* szavakkal kezdődő és *vérten-gerré válik* szavakkal végződő, a közrendet fenyegető cikkelye miatt lefoglalandó. A gázlángokat azonnal fölcsavarták és a billentyűk kopogni kezdtek. Csakhamar husz város értesült a rendeletről és az írószögek érczes zörejjel zakatolva ismételték a fontos telegramm számát, a lap címét, számát, a cikkely fölíratát, elejét, végét. Aztán ismét félhomályba borult a terem és a kezelők folytatták ábrándozásaikat, fecsegéseiket.

— Kisasszonyok, szólt a főnöknő, ne aludjanak, mert mindjárt itt lesz az igazgató.

A leányok még jobban elcsendesedtek; de egyszerre megszólalt a Cristina Juliano hangja.

— Nagysád, kérem, ha az igazgató jön, mondja neki, hogy ereszsen el félórával előbb.

— Minek?

— Karácsony van: bálba megyek.

— Bálba? kérdezte a főnöknő, végigpillantva a leány szegényes szürke gyapjuru háján és rozsz cipőjén.

— Nálunk lesz táncz, válaszolt a kezelőnő büszkén. Szobaurak laknak nálunk, azokkal fogunk mulatni.

— Majd szólok az igazgatónak.

Most következett Caterina Borrelli.

— Nagysád kérem, én is szeretnék félórával előbb elmenni.

— Maguknál is bál van?

— Nem, mi színházba megyünk.

— Milyen darabot néznek meg?

— A *Messalinát*.

A főnöknő összeránczolta a szemöldökét.

— Majd szólok, mondta szárazon.

— Annina Pescara számára is kérném ezt a kis kegyességet, mert én nélküle sehova sem megyek.

— Maga nagyon sokat követel ma, Borrelli.

A többi lányok nagyrészt szintén odajárultak a főnökhöz kikunyorálni ezt a nyomorult felőrácskát. Az egyik szintén bálba kéredezkedett, a másik színházba. És mindnyájan az ajtó felé tekintettek, hogy mikor jön már az igazgató. Az igazgató szigorú piemonti ember volt, ki a telegrafistánékat úgy vezényelte, mint egy csapat katonát, s kinek hideg haragja, északi keménysége megfélemlítette még a legmerészebbeket is.

— Megládd, az igazgató nem jön és itt csücsülhetünk kilenczig, szólt Caterina Borrelli, Annina Pescara-hoz.

— Honnan tudod, hogy nem jön?

— Vigan ünnepel a másik főnöknővel.

— Ugyan ne gonoszkodjál!

— Mi gonoszkodás van ebben? Hiszen jegyben járnak, hát még nem is tudtad?

Annina Pescara rögtön közlőtte a hírt Ida Borrelli-vel és a pletyka csakhamar szétterjedt az egész terem-ben. A leányok arról vitatkoztak, hogy megmaradhat-e hivatalában a másod-főnöknő, ha férjhez megy. A kezelő-nőknek a szabályzat szerint nem volt szabad férjhez menni. De vajjon ez a rendelkezés kiterjed-e a két főnök-nőre? Némelyek azt mondták, hogy kiterjed, némelyek azt, hogy nem.

(Befejezése következik.)

Albrecht főherceg † Más a nemzet, s más a hadsereg, a nemzeti hadseregek idején is. A hadsereg mehanizmus, amely megszabott mennyiségekkel számol, a nemzet élő lény, amelyre imponderábilisak is hatnak. Ezért a hadseregek tudnak felejtetni, a nemzetek soha. Az a hatalmas ur, a katonai érényeiről híres lotharingiai nemzetség katonai érényekben megőszült előkelő tagja, akit ágyuk dörgése, dobok pergése közepett három had-sereg most kísér az ősei sirboltjába, erre a tételre a legerősebb bizonyíték. Az istenben boldogult Albrecht főherceg nemcsak a mi közös hadseregünknek volt az egyetlen marsallja, de marsallja volt a német s az orosz császári hadseregeknek is. A németnek, amellyel egykor szemben állott, s az orosznak, amely ellen ő volt a legbuzgóbb támogatója a hármasszövetségnek. A katonának nincsenek előítéletei, nincsenek szimpátiái, s ha ma a kardjára ütött, mikor a leggyőzött sereg parlamentaireit fogadja, holnap mindent jóvá tesz, ha magára ölti az idegen sereg ezredesi egyenruháját, s hatszáz személyre való ezüst terítéket küld az idegen országbeli ezrede kaszinójának. Az istenben boldogult főherceg katona volt, katona mindenekfelett, az ő császári és királyi öcscsének leghívebb és legengedelmesebb alattvalója. Ezernyolczszáznyolczvanötben ellentmondás nélkül öltötte magára a magyar lovastábornokok karmazsinveres ruháját, ellentmondás nélkül hallgatta, a boldogult királyfi mint nevezi Magyarországot imádott hazáknak, s maga is mosolyogva társalgott magyar nyelven a magyar urakkal. S furcsa, a magyar nemzet ezt észre sem vette, a magyar nemzet őbenne még mindig a diktátort látta, aki a kardjára ütve mennydörgött rá egy küldöttségre: Das ist meine Verfassung. Beszéli, hogy az edzett katona szívében nagy sebet ejtett ez a hidegség, bizalmas körben sokszor ismételtette: Nem értettek meg engem nyolczvanötben a magyarok. Pedig megértették, s most, hogy a halála a közvélemény minden árnyalata itéletét kikényszerítette, világosan kitűnik, hogy senki őt minálunk nem kicsinyelte, s ha a hadi tetteit talán kritikusabb szemmel nézzük is, mint az udvari történetírás, a hadsereg körül szerzett érdemei, s az ő egyéni kiválósága iránt nem vagyunk vakok. De az istenben boldogult főherceg, amint ő fia volt az asperni győzőnek, a hadsereget nem is képzelhette másnak, mint a császári osztrák sereg utódjának és örökösének. Tudta azt az egyszerű igazságot, hogy egy kétmillió sereg többet ér két egymilliónál, s az egy nyelvű a soknyelvűnél. Az ő szempontjából semmisem természetesebb, minthogy amellet küzdött, ami többet ér, s az ellen, ami kevesebbet, éppugy, mint ahogy például a füstetlen puska mellett küzdenek a füsteltő ellen. Ezért volt ő cenzuralista s a legkonzervatívabb ellensége a mi nemzeti törekvéseinknek. A hadsereget illetőleg, ha nem is mindenben, de sokban igaza volt, ámde ő az ő konzervatív ellenszenvét átvitte olyan terekre is, amelyek nem tartoznak a hadsereghez. A katonas egyszerű igazsághoz képest a történelem igazságai komplikáltak s az ő törekvései s a mieink közt az volt a különbség, ami a theoria s a praxis közt. A boldogult nagy urról sokszor mondogatták, hogy ő Professor im Marschallsrock. Mi magyarok pedig eminenter praktikus nép hírében állunk, akik nem szeretjük a theoriákat. Az élettelen hagyomány került itt ellentétbe az élő étellel; az életnek mindig igaza van és soha sem értheti meg a halált. A holt hadvezérnek épp az a tragédiája, hogy olyan ellenséggel szállott szembe, akit legyőzni lehetetlenség. S ami szájalom és elismerés a tragikus hőst megilleti, a magyar nemzet azzal hajtja meg a lobogóját a gyászmenet előtt, amelyben három hadsereg kíséri nyugalomra a hadsereg utolsó marsallját.

* * *

✱ **Magyarul tanulom.** Albrecht főherceg halála alkalmából az ujságok többek közt a következő anekdotát is elmondták a főherceg életéből. Albrecht főherceg egyszer egy könyvbe mélyedve lelte Ferencz Ferdinánd főherceget, a leendő magyar

királyt. — Mit csinálsz? — kérde Albrecht főherceg. — Magyarul tanulom, válaszolt magyarul a magyarok leendő királya, fölpillantva a Ballagi-féle német-magyar nyelvtanból. Albrecht főhercegnek szöveget ütött a fülébe ez a magyar felelet. A magyar alanyi és tárgyi ragozás közt lévő különbség kezdett derengeni nyelvérzékében. Magyarul tanulom? Nem, ez aligha helyes. Magyarul tanulok — így lesz az jól. Az öreg főherceg menten közölte még kissé bizonytalan véleményét a fiattal. Azután megpöccelték a kérdést a fiatal főherceg magyar nyelvtanítójához. Hogy is van csak helyesen: magyarul tanulom, vagy magyarul tanulok? No persze, hogy: magyarul tanulok! — Nicht wahr: — „lok.“ — Selbstverständlich „lok.“ — Nun, also siehst es!... Eddig van az anekdóta érdemi része. Formális befejezésül az ujságok még közlik, hogy a magyar nyelvi kérdésben diadalmas öreg főherceg végül e szavakkal fordult a fiatalhoz, a magyarok leendő királyához: tanuld szorgalmasan ezt a szép nyelvet, mert ez immár igen fontos — Ausztriában... Ez volna tehát »die Moral aus der Geschichte.« És mégsem ez. Azaz, hogy Ausztriában ez lehet, de Magyarországon más. Magyarországon a kedélyes és csinos kis anekdóta morálja több és komolyabb. Az, hogy mielőbb el kell érkeznünk annak az időnek, amikor az ilyen anekdótára bátran kimondhatjuk, hogy nem igaz, mesebeszéd, lehetetlenség! Amikor szemébe nevelhetünk mindenkinek, aki az ilyen anekdótát elhiszi, mondván: ó, naiv lélek, miként képzelheti, hogy egy magyar királyi herceg és pláne az, aki egyszer magyar király lesz, akiért a magyar kész lesz életét és vérért áldozni, még csak most, meglelt férfi korában tanuljon magyarul? Nem; a királyi hercegek már kora gyermekségükben kifogástalanul tudják a monarchia egységesebb és erősebb felének nyelvét is. Képtelenség a leendő magyar királyról feltenni, hogy az embernyi ember korában így beszélhessen: magyarul tanulom.

* * *

☆ **Fekete = fehér.** A fekete eddigelé a világon mindenütt, mint a fehér merő ellentéte szerepelt — és viszont. Innen az a régi mondás, hogy ami fekete, az nem lehet fehér és, ami fehér, az nem lehet fekete. Ezt a megdönthetetlen látszó sarki igazságot megdöntötték a legutóbbi események. Magasra csapott a korteskedés lángja Bonyhádon. Perczel belügyminiszter ellen nagy erőfeszítéseket tett a néppárt, melynek Kaas Ivor báró volt a jelöltje. A választás napjának reggelén a Perczel-párti kortes-tanyán felkapott egy kaputos uri ember valami asztal felére s onnan harsány lelkesítő dikciót tartott. A dikciónak az volt a summája, hogy ez a józan eszű kerület nem lehet a fekete néppárté: »mert fekete néppárt az atyámfiai — mondá — amelyen alig látunk mást, mint fekete csuhás papot.« Még el sem hangzott a zajos helyeslés, mikor a szószékül szolgáló asztalon már felmagasodott egy másik szónok. Egy szónok a népből, telivér magyar falusi paraszt. »Meggövegem a tekintetes urat — így kezdé — de bizony, nem jól beszélt. Nem feketénép párt az a néppárt, hanem fehérnép párt. Mert nem láttam én azon a néppárton mást — legalább a mi falunkban — mint csupa fehérnépet. Még az én anyjukom is ott van a fehérnéppárttal, de már én, mivelhogy nem fehérnép, hanem ember vagyok, hát csak ide szavazok az emberpárthoz.« A zajos tetszés erre a dikcióna is felhangzott, nyilvánvalóvá tévén, hogy ennek a szónoknak is igaza van. Azóta Tolna megyében a fekete néppárt és a fehérnép párt elnevezést egyaránt használják, de mindegyik alatt ugyanazt a néppártot értik. Ugyanazt a néppártot, mely azért néppárt, mert olyan nagy urak csinálták, akiknek a néphez legkevesebb közük sincs.

* * *

☆ **Anyapárt.** Mért hívják a függetlenségi és negyvennyolczas pártot anyapártnak? — Mért minduntalan kinos vajadások lepik meg, hogy aztán egy-egy új pártkisdedit hozzon a világra.

Igy, az anyapárt szülte az Eötvös-pártot s még előbb az Ugron-pártot. Ez az utóbbi később megint visszament az anyja kebelébe; de amint ma már a tapasztalat mutatja, az ilyen természetellenes visszatérés nem vezet jóra. A szegény anyja e visszatérés óta folytonosan kinlódik s mindinkább arra a meggyőződésre jut, hogy legjobb lenne az ugroni magzattól még egyszer és végleg megszabadulni. Valószínű is, hogy az anyai vágy mielőbb teljesül s az anyapártnak egy gyermekével megint több lesz. Az anyapárt és gyermekei között különben olyan viszony szokott uralkodni, mint Lear király és leányai között. És nem lehetetlen, hogy az Ugron-párt újabb megszületése után a megfogyott, legyötört és elvéhédő anyja az Eötvös-pártban fogja fölfedezni és megtalálni a maga Cordéliáját. Ezzel elég mostohán és kegyetlenül bánt, míg az Ugron-pártot mindig kényeztette és becézte. Most már nyílik a szeme s nemsokára teljesen látni fog. De már akkor késő lesz.

* * *

☆ **Példaadás.** Néhány százezer embert döntött inségbe Magyarországon a februári makacs, kemény tél. A néhány százezer inséges javára az országgyűlés alsó házának tagjai egy napi jövedelmüket szavazták meg könyörödományul. Ez összesen sem több 3,500 frtnál, — tehát csak csepp a tengerbe. Maga a tett mégis nemes és mint példaadás rendkívül becses és hasznos is. Csak tessék követni a példát mindenekelőtt az országgyűlés felső háza tagjainak is. Ha ezek is lemondanak egy napi jövedelmükről az inségesek javára, — az már összesen legalább is fél millió forintot fog jelenteni. No, ezzel már komolyan lehetne segíteni valamit a nyomorúságon. De gyujtsunk a példa tovább. Mondjon le az összes bankok s egyéb pénzes-vállalatok minden felesleges, lógós díszembere csak egyetlenegy prezenczmárkjáról az inségesek javára — s az inséget oszlató összeg nőni fog, mint a lavina. Erre már meg nem állhatnak azok a dúsgazdag emberek, akik miniszteri, vagy egyéb eféle nyugdíjakat merő feleslegképen élveznek, hogy feleslegük egy részét szintén oda ne adják az inségeseknek. Aztán, ha még a börzeánerek is elszánnák magukat arra, hogy egy napi nyereségük az inségeseké legyen — egyszerre egyetlenegy inséges sem lenne Magyarországon. S ez az adakozási módszer egyetlenegy adakozót sem ténne érezhetetlen szegényebbé. A példa megvan s oly könnyű volna követni. A bökkenő csak az, hogy a gazdagok nem szeretik a szegényeket. A szegényt csak a másik szegény szereti; csak az segítene rajta, aki nem tud.

* * *

☆ **Kungi-Tao-Tai és Geh-Hi-Koa.** A főkinézer, a mennyei birodalom korlátlan hatalmi parancsolója igen nagy ur. Fia a napnak, bátyja a holdnak, druszája a fehér elefántnak és mostohaunokaöccse a fergetegnek. Látnivaló tehát, hogy igen jó családból származik. Mind e tömeges kiválóságok daczára az illetlen japánok csufosan elverték a mennyei birodalom urának hadseregét és erőszakkal elfoglalták Kungi-Tao-Tai és Geh-Hi-Koa tábornokoktól Port-Arthur várát. Szavahihető kinézerek tanúsága szerint e kellemetlen aktus alkalmával Kungi-Tao-Tai és Geh-Hi-Koa tábornokok önmagukkal szemben tulságosan kiméletesen viselkedtek és minden lehető elkövettek, hogy becses énjüket a mennyei birodalom számára megmenthessék. A nap fia nem méltányolta ezt a nemes törekvést és éktelen haragra gerjedt. A két generálist az erőd elvesztéséért halálra ítélte és azonfelül, mert gyáván viselkedtek, még félesztendei fogságot mért rájuk. Ha tehát Kungi-Tao-Tai és Geh-Hi-Koa hősi védelem árán veszítették volna el Port-Arthur, úgy haladéktalanul lenyakazták volna őket, mivel azonban gyávák is voltak, büntetésből még egy fél esztendeig élniök kell. Nyilvánvaló mindebből, hogy a fehér elefánt druszája roppant nagy bölcs. Kungi-Tao-Tai és Geh-Hi-Koa pedig roppant nagy szamarak. Ha okos emberek lettek volna, úgy, mikor látták, hogy a goromba japánok erőszakkal elveszik tőlük Port-Arthur,

betörték volna egy ékszerboltba, elloptak volna egy csomó ezüstkannalat, elsikkasztották volna a hadipénztár háromnegyedét és végül vitézi kardjukkal lekasabolták volna egy féltucat békés polgárnak a fülét. A betörésért, lopásért és a sikkasztásért bizonyosan rájuk szózott volna a mennyei birodalom legfelső birája vagy hatvan esztendei fogságot és a polgári fülekért is kaptak volna negyvennyolcz órát. Elvégre hatvanesztendei időhaladék is valami. A morál pedig ebből az egész hltóriából az, hogy még Kinában is vannak kinézerek.

IRODALOM.

Szümpozion.

Platói dialogosz a szerelemről.

Sziláhhiosz (ki nevezetik Szókratésznek.) Mért oly hallgatólag e lakoma, amelyen öröm ünnepére gyűltünk össze? Röpke szavakat egymásba fűzvé, mint a darvak ék-alaku csoportját, a hangját mért hogy senki meg nem ereszi? Avagy féltek egymástól, s kik a közügyet szolgáljátok csengő beszédekkel, pirultok azok előtt, kik sztiloszszal róják a betűt viasztáblákra?

Iéneüisz (ki nevezetik Plátónnak.) Nem, ó mester, kit az Iézosz nevében annyiszor nevezék Therszítésnek, hogy most bátran adhatom meg néked a Szókratész nevét — csak az elmékedés reteszelte be szánkat. Ime, Mavriosz, a mi vendéglátó gazdánk, számlálatlan olümpiászokat élt át, s betöltte a hetvenedik esztendő. S ez a nagy kor nem a vigasság kora, hanem az elmékedésé.

Gülász, (a szküták Hirmondója.) Nem szól szád igazat, ó dicső Plátón. Való igaz, mint amaz amfóra olaja, a gyuladékony érzések idő folytával úgy csökkennek az ember kebelében. De mint a melegelehlő serpenyőben tél idején, az agguló kebelben úgy fognak tüzet új vágyak s új érzések, s ha a Héliosz tüzkévéivel nem is vetekszenek, de a dermedt szívet mégis csak megengesztelik.

Kalomános (a spártai.) Édes a szavad, ó Gülász, miként a méz, melyet a Hümettosz virágairól gyűjtenek a méhek. Mindig is amondó valék: ó ifju, mértékletességben és szerénységben gyakorold a lelket. Mit ér a hév, amely egyet lobban, s elalszik, mint a dárda, amely egy ívet irván le, bágyadtan hull a földre? A szerelemben sincs ez különben.

Glaukópisz Athéné. A szőke barbárok népe erre shokin got mondana.

Árpász (ki nevezetik a panorámáról.) Ne szólj, én hitvesem. Komoly férfiak gyülekezének itt egybe, kiknek szava viharában a gyenge nő hangja elvész, mint pajzsok kattogásában a szövésszék zörgése.

Sziláhhiosz. Elnézz téged, ó Mavriosz, az öregkor nem is tetszik oly szomorúnak. Ime, Túrtaiosz a föld méhében nyugszik, s a vándor követ köre halmoz a sirhantja fölé. A mi nagy Homérosunk is megtért az alvilágba, s élte napja alkonyulóra hajolván, elveszté szeme fényét s füle hallását. Két nemzedéket túlélve, te délczeg derékkel kerültél im át a harmadikba —: van-e ennél szebb sors?

Kalomános. Valóban, mindahányan itt összegyűltünk, távol állunk a bohó ifjuságtól, amely hűtetlen s elegyitetlen issza a bort, s Afroditének áldozván, feledi a többi isteneket. Nékünk a helóta pszüktérből méri a Dionüosz dicséretét, s a szenvedelem eszünkét nem véve, érdek nélkül nézzük az Afrodite bájai sokaságát. S az a Szép, ami érdek nélkül tetszik, mint ahogy számos aionok elmúltával a barbárok egy filozófusza mondani fogja.

Iéneüisz (ki nevezetik Plátónnak.) Igazat mondasz, ó Kalomános, igazabbat, mint amaz olümpiászok alatt, amelyekben te vívél a város ügyeit. Valóban, az aggkor megtisztít a szen-

vedelmektől, s levéve szemünkről a földiesség hályogát, a tiszta ajthérbe hágy tekintenünk, ahol mocsoktalan mellékiz nélkül élvezzük az eszményi Szépséget. Boldog, aki idáig emelkedett, százsor boldog, aki emez eszményi magaslátban szédülést nem érez. Ilyen boldognak itéllek téged, ó Mavriosz, istenek kegyeltje, akinek vendéglátó házában egybegyűltünk, hogy rózsát hintsünk ama küszöbre, amelyen által a nyolczadik évtizedbe lépsz. S amiket itt kifejtettünk, mondsza, nagy férfiú, igaznak vallo-e?

Mavriosz. Igaznak, szent igaznak. A bölcs hétszer botlik napjában, az ifju hétszázszor. Nagyon szeretnék hétszázszor botlani...

* * *

Szerencsefi. Egy íróársunk szerencsés ötlete végre valahára ki fogja vezetni a nyelvéhez és nyelvének törvényeihez hű magyarságot közel tíz esztendő zavarodottságából. Mint ismeretes, Szarvas Gábor egy szép napon ránk bizonyította, hogy a szók, amelyekkel közönségesen élünk, helytelenül képzett, törvénytelen származású szók, s akkor ijedtünkben mindnyájan így kezdtünk beszélni: »A professzor konstataulta, hogy a téma indéczens, a kompozíció primitív, a Mache naiv, a stílus nem originális, amire a discipulus elpudeálta magát« stb. Egy másik szép nap aztán tulajdon tanítványaink piritottak ránk, hogy ez a magyarság kifogástalan ugyan, de nem éppen túlon túl magyaros. Azóta ebben a tekintetben általános a határozatlanság, a fejetlenség és a zürzavar. Mit csináljunk, ha valamely fogalmat csak rosszul képzett vagy idegen szóval tudunk kifejezni?! Nyeljük egyet az illető szó kimondása helyett, avagy beszéljünk másról?! Mit mondjunk e helyett: jellem, eszmény, táviró, sürgöny, fény, előny, elv, kedély, szívar stb.?! Cagli-ostrot »kalandor«-nak mondjuk-e, avagy aventurier-nek, adventurer-nek?! Ugy látszik, szerencsefi nek kell mondanunk. Végre is, rajtunk áll, hogy segítsünk magunkon. Hála Hadúrunk, van egy sereg jó magyar szavunk; csináljunk belőlük többet. A fő az, hogy az új szókat helyesen képezzük. Ha senki se érti, mit akarunk mondani, az nem baj. Ha mást mondunk velök, mint amit akarunk, hagyján. Lelkiismeretünk tiszta marad. Minket megkapott ez a szép ötlet, lelkesedésünkben megkezd- tük a következő kis elbeszélést, melyről, reméljük, irodalmunk története nem fog megfélejtkezni:

A bilincsfí és a rendfi.

Lázsiás János ügyhordó volt, de pénztárfi szeretett volna lenni. Egyszer, elhaladván Zöldréti ékitőszerforgató boltja előtt, felébredt benne a vágyakozás, a gurulvájárboltörző vasat fel-feszíteni s a következő éjjel gondolata testté vált. Bejutva az ékitőszerforgatóhelyre, zsebét megrakta arany poharakkal és gyémántforgókkal, aztán hozzáfogott a pénztár megkísértéséhez. De rajtakapták s bekísérték a büntetőügygondviselőség fogóházába. Az ügyszázados megszerkesztette panaszkodó iratát s a büntető papirpocsékolás megkezdődött. A bilincsfí azonban nem nyugodott bele, hogy immáron zártkamrában kell töltenie jövő éveit s szökni akart. Hanem a rendfi éberségére nem számított. Ez a derék kötelességfi ugyanis, kinek szájába a bilincsfí szivó-állatféle-mosdózó-segítő szerszámot akart dugni, ráfogta szuró- vassal ellátott lövésrevaló eszközét, célzott s a társaságfelforgatási holtan rogyott össze. A rendfiség hírközlő írószobája letagadja ugyan e történetet, de egy szemfüles lapfi, ki a m. kir. fölfedezőik egyikétől értesült a dologról, mégis megírta az esetet...

* * *

Boycott a halál után. A Kisfaludy-társaság nevezetes évi gyűlésén Beöthy Zsolt titkár beszámolt mindazokról, miket a buzógó társaság az évi közgyűlésen kívül még mivelt, s kitűnt, hogy az élőknek nem adta meg azt, mi az előké, de a holtaknak juttatott bőven a kegyeletből, melyet szokott módon raktáron tart. Így jelenléte fényével emelte a kegyeletes emlékünnepeket melyekre ez év folyamán a társaságot meghívták. Jelen volt

a Katona-, a Jósika- a Hornyik-ünnepélyen, mely utóbbin egy százhusz forintos emléktáblát lepleztek le a legszűkebb körén kívül már ismeretlen professzor kegyeletére. De Magyarország-nak tudomása van róla, hogy a múlt év június 3-án Baján leplezték egy Tóth Kálmán nevű egyén szobrát, aki hiteles tanuk vallomása szerint korának legnépszerűbb poétája volt, fennmaradt versei után pedig ítélve, legjelesebb poétája is. Ez a poéta a Kisfaludy-társaság évkönyvei szerint tagja is volt a társaságnak, de a maga külön utain mert haladni. Számlálatlan esztendőök óta a kerepesi temetőben porladozva, máig is hiába vár arra az emlékeszédre, melynek megtartására a jeles társaság alapszabályszerűen kötelezve volna. A szobrát pedig leplezték és a Kisfaludy-társaság nem emelte az ünnep fényét jelenlétével, mert neki Hornyik elébbrevaló. Ebből kitűnik, hogy a Kisfaludy-társaság csak azon holtjainak adózik kegyelettel, kiknek élete nem sok vizet zavart. Szegény Tóth Kálmánnak pedig még haló poraiban sem tudják megbocsátani, hogy életében népszerűnek és eredetinek lenni merészkedett.

A magyar szépirodalom 1894-ben címmel hasznos füzet jelent meg *Róna* Bélától. Magában foglalja a múlt év elbeszélő, regény, műfordítási és regényirodalmát, kritikai tájékoztatót akarván nyújtani benne azoknak, akik a modern magyar irodalom fejlődését figyelemmel kísérik. Az érdekes füzetet kívánatra bármely fővárosi könyvkereskedés ingyen küldi meg az érdeklődőknek.

Uj hajógyári részvénytársaság. A magyar általános hitelbank és a magyar leszámítoló és pénzváltóbank, mint alapítók kezdeményezése folytán. az utóbbinak Dorottya-utcai helyiségében, Pallavicini Ede örgróf elnöklése alatt február hó 20-án tartott közgyűlésen, »Schoenichen-Hartmann-féle magyar hajó-, gép- és kazángyár«-czég alatt 4.000.000 korona teljesen befizetett alaptőkével, egy új részvénytársaság alakult meg. A magyar leszámítoló és pénzváltóbank saját beszerzési árán az új társaság tulajdonába bocsátotta az újpesti hajó kikötő mentén fekvő s a modern technika igényei szerint berendezett Schoenichen-féle hajó-, gép- és kazángyárát. E szerint az új részvénytársaság működését egy évek óta üzemben álló virágzó üzlet folytatásával kezdi meg. Megválasztottak az új társaság igazgatóságába: Basch Gyula dr, Berzeviczy Albert, Boross Béni, Deutsch Gyula, Fack Károly lovag, Freudenberg Rafael, Reitz Emil, Schuler Imre, Ullmann Adolf, Veit Béla, Walkó Lajos és Wilczek Ede gróf; a felügyelőbizottság tagjaivá pedig Auer Mór, Barna Miklós, Kónyi Manó, Neumann Ödön és Nyáry Jenő báró. Az új igazgatóság a nap folyamán tartott szervező ülésen elnökévé Berzeviczy Albertet választotta meg. A gyár üzletvezető igazgatójává Szűts Béla mérnököt, irodafőnöké pedig Fejér Gyulát, mindkettőt czéggjegyzési jogosultsággal, nevezte ki.

Hazai bank részvénytársaság. A hazai bank igazgatósága mai ülésében előterjesztett az 1894. év december 31-ével összeállított ideiglenes mérleg, mely 249,482 frt 88 krnyi tiszta nyereséget mutat ki. Tekintve, hogy a bank, habár megalakulása ápril végén történt, tényleges működését csak 1894. július 1-én kezdte meg, a kimutatott eredmény a befizetett alaptőke 8%-ának s ha a tényleges működési időtartam vétetik alapul, 10%-ának felel meg pro rata temporis. A szindikátusi haszonban csak az 1894. év végeig tényleg befolyt összegek lettek elszámolva. A nyereség- és veszteségszámla adatai a következők: *Bevételek:* Kamatjövedelem 207,821-20 frt, jutalékok 73,745-70 frt, nyereség értékpapírokon 21,923-83 forint, nyereség idegen értékeken 2049-25 frt, váltóüzleti nyereség (a tőkebefektetés utáni 5% kamat és a rege levonásával) 15,729-66 frt, nyereség társasvállalatokon 9504-73 frt. — *Kiadások:* Igazgatóság, tisztviselők és szolgálók fizetése 27,002-45 frt, költségek 20,289-04 frt, adótartalék 34,000 frt, nyereségegyenleg 249,482-88 frt. Ugyanaz ülésben az igazgatóság megadta dr. Pláner Miksa hivataltfőnöknek a czéggjegyzési jogosultságot.

A Magyar Villamossági Részvénytársulat igazgatósága ma tartott ülésében megállapította 1893—93-iki első üzletévi mérleget. A tiszta nyereség 314,727-14 forint-ra rug. Az igazgatóság a márczius 10-ére egybehívott közgyűlésnek azt az előterjesztést fogja tenni, hogy a tartalékalapnak alapszabályszerű javadalmazása és az ugyancsak az alapszabályokban meghatározott igazgatósági jutalékoknak a tiszta nyereségből való levonása után fennmaradó 277,589-34 forintnyi összegből a részvény-szelvények darabonként 7-86 forinttal váltassanak be, továbbá 35,000 forint adótartalék gyanánt visszatartassék, a 6789-34 forint maradék pedig új számlára vitessék át.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár-Részvénytársulatnak 1894 évi szeptember 30-án napján lezárt mérlege a következő adatokat mutatja. *Vagyron.* Ingatlanok: a telek értéke 96,172-48 forint, az épület értéke, mint tavaly, 163,115-82 forint, új építkezések a számadás évében 20,874-22 forint, az ingatlan berendezés értéke

101,316 forint, az öntőműhelyé 5065-09 forint, összesen: 386,543-61 forint. Ingóságok s a mechanikai műhely szerszámai és berendezése 47,292-68 forint, az öntőműhelyé 7150-42 forint, modellek 20,500-33 forint, kocsik 1411-32 forint, tűzoltó-szerszámok 827-75 forint, nyomtatványok és klisék 100 forint, összesen 77,282-50 forint. Anyagok 156,958-75 forint, félgyártmányok 114,652-16 forint, áruk 193,844-94 forint, bizományi áruk 3496-75 forint, pénztár 11,926-02 forint, tartozók 1,514,008-92 forint, utánvételek 2871-27 forint. Különböző aktívák: biztosítás 9427-46 forint, kauczió 2000 forint, váltóletét 8170-32 forint. Összes vagyon: 2.841,182-70 forint. — *Teher:* Részvénytőke 1.000,000 forint, tartalékalap 74,558-85 forint, tartozások 733,365-45 forint, elfogadványok 207,341-59 forint, átmenő kamatok 77,216-15, amortizációk 130,231, alapszabályszerű dotáció 1893—1894-re 14,093-73, összesen 144,324-73 forint. Tartalékok: Átmozat: 91,628-91, leszámítva ebből az 1888—1893. évi dubiózusokat 28,740-33 és az 1893—94-re szóló 20,000 forint tartalékot, marad 82,888-58 forint. Jutalék-tartalék 10,767-20, illetéktartalék 6837-84, összesen 100,493-62 forint. Különböző passzívák: kauczió 2000 forint, váltóbiztosítók 8170-32, baleseti pénztár 542-95 forint. Összesen: 10,713-27 forint. Eredményszámla. Nyereségáthozat az 1892—93-iki üzletévről 2417-73 forint, az 1893—94-iki üzletév tiszta nyeresége 130,751-31 forint. Összes teher 2.481,182-70 forint.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága tegnapi ülésén elhatározta, hogy a legközelebb megtartandó közgyűlésen a lefolyt 1894-iki üzletévre részvényenkint 14 frt, azaz 7% osztalék kifizetését fogja indítványozni, továbbá, hogy a társulati részvénytőke 2000 új részvény kibocsátása által 400,000 forinttal, vagyis 2 millió forint-ra emeltessék, mely részvényekre az elővételi jog 240 forint árfolyam mellett a régi részvényeseknek biztosítottatik.

»The Mutual« newyorki életbiztosító társaság. Egy Newyorkból érkezett kábelsürgöny következőképen jelzi a »Mutual« 1894. évi üzleti mérlegének adatait: Biztosítéki alap 1895. január 1-én 1060 millió frank; szaporodás a múlt évvel szemben 93 millió frank. Teljesen tehermentes külön nyeresénytartalék 116 millió frank; szaporodás a múlt évvel szemben 23 millió frank. Összes bevétel 1894-ben 248 millió frank; szaporodás a múlt évvel szemben 31 millió frank.

Az egyesült budapesti fővárosi takarékpénzár csütörtökön tartotta évi rendes közgyűlését Aebli Adolf elnöklése alatt. A pénztári összes forgalom 1894-ben 398.129,254 frt 31 krt ölt föl. Az 1893-ról áthozott 42,259 frt 68 krral a múlt évi tiszta nyereség 716,837 frt 36 krt tett ki, összesen tehát 759,133 frt 04 kr áll a közgyűlés rendelkezésére. A jutalékok, jótékonyczéla szánt összegek levonása, s a tartalékalap dotálása után fennmaradó összegből osztalékul 580,000 frtot, részvény-szelvényenként 58 frtjával fizetnek ki, s az így fennmaradó 41,112 frt 56 krt új számlára viszik át. Az igazgatóság indítványozta ezután, hogy az alaptőkét 3.000,000 frtról 3.600,000 frtra emeljék 2000 drb 300 frtos névértékű új részvény kibocsátása által. A közgyűlés az igazgatóságnak ezt az indítványát elfogadta, a jelentést tudomásul vette s a szükséges alapszabálmódosításokat eszközözve a felmentvényt minden irányban megadta és az igazgatóságnak s tisztikarnak köszönetet szavazott. A közgyűlés ezután a felügyelő bizottságha három évre beválasztotta: *Fabinny* Gyulát, *Ádám* Károlyt, dr. *Gombár* Tivadart, *Manál* Ignácot és *Kollár* Lajost (uj).

A pénztári jegyek és chekkforgalom. Takarékbetéti üzlettel foglalkozó pénzintézeteink a nálunk régen meghonosított betéti könyvecskén kívül pénztári jegyek alapján is fogadnak el betéteket, mely pénztári jegyek tulajdonképeni rendeltetése az volt, hogy ezek egy-szersmind kézzől-kézre vándorolva, fizetési helyettesítőként is szolgáljanak. Megnehezítetté azonban ezen szereplésüket az a körülmény, hogy a pénztári jegyek nem képviselik azon kerek összeget, a melyről szólanak, hanem napról-napra az általuk képviselt betét után járó kamatösszeeggel szaporodó értéket rejtnek magukban. Ez által ezen pénztári jegyeknek kézzől-kézre való továbbadása maga után vonja azt is, hogy minden újabb átruházásnál a pénztári jegyen függő kamatok kiszámítása és elszámolása válik szükségessé, mi a vele járó fáradságtól eltekintve, még azon kényelmetlenséggel jár, hogy az átruházott pénztári jegy nem kerek összeget képvisel. Ezen nehézségeken segít a magyar ipar és kereskedelmi bank által kibocsátott új-rendszerű pénztári jegy, mely első sorban az által különbözik az eddig szokásban volt pénztári jegyeitől, hogy a tulajdonos a tőkét a kamatoktól elkülönítve kaphatja, miután a kamatok egy külön kamatszélvény alapján fizetnek ki. A tőkeszelvények a kamatszélvény-től elkülönítve közvetlen fizetésekre használhatók sok száza menő intézetnél és kereskedő cégnél, melyeknek jegyzékét a magyar ipar és kereskedelmi bank időről-időre közzé teszi. Az ilyen tőkeszelvény-nel eszközözendő fizetés teljesítésnél semmiféle kamatszámolással egyik félnek sincs dolga. Miután ezen tőkeszelvényeknek fizetéseknél való elfogadása az illető elfogadó czégre nézve sokféle előnnyel jár, remélhető, hogy a kör, melyben ezen pénztári jegyekkel fizetések teljesíthetők lesznek, mindinkább szélesbedni fog, mi által pénzforgalmunk igen becses fizetési helyettesítőt nyerend. Az ily pénztári jegyek alapján elhelyezett betétek ép úgy mint más takarékbetét 4 százalékkal kamatoznak és a tőkekamat-adót a bank maga viseli.

Összes gazdasági gépek

GŐZCSÉPLŐK.

Szigorúan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott saját gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanácsal, árak és feltételek közlésével szívesen és díjmentesen szolgál az

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági Gépgyár Részvénytárs.

Gyártelep: Budapest, Külső váci-ut 7.

KÉPTALÁNYOK.

I.

II.

A 7. számban közölt képrejtvény megfejtése:

Tiszteljétek a közkatonákat.

Helyesen fejtették meg: Bárány Etel, Altman Bertalan, Földmár Minka, Spitz Jenny, Ungár Ilona és Blanka, Weinberger Hedvig, Komáromy Gizike, Reviczky Éva, Illgerné Szigethy Margit, Reményi Emma, Hoch Janka, Gutmann Blanka és Irma.

HETI POSTA.

Ilona. Hiszen Nagysádnak még rosszabb a nőkről való véleménye, mint az enyém. A férfiakat illetőleg megegyezünk. Én sem tudom elképzelni, hogy egy férfi tisztán baráti szándékkal közeledjék egy asszonyhoz. De viszont igenis el, hogy egy asszony okossága és ereje meg tudja vonni ennek a közeledésnek a határait, anélkül, hogy azt a férfit, akivel egyébként rokonszenvez s akinek a társaságát szereti, elidegenítse magától. S az ilyen férfi, anélkül, hogy remélne, tovább is megmarad társaságnak, visszhangnak, anyagi s ahogy nagysád mondja, érzéki érdek nélkül is mindannak, ami a barátság gyűjtőfogalmában foglaltatik. Tehát nem fenntartott, hanem félbemaradt szerelem. Azt pedig ne vegye rossz néven, hogy a férfiak nem törnek magukat rútt asszonyok után, ha mégoly elmések is. A nőiességnek nem az elmesség a fővonása, hanem a bájoság s a kedvesség, éppúgy, mint a férfiaságé nem a báj, hanem az erő s az elmesség. S a férfinak éppúgy nem veszem rossz néven, ha nem keresi az elmés, de rútt asszony barátságát, mint ahogy természetes, ha egy asszony nem rokonszenvez egy szép, de buta és pipogya férfival. Ez a világ rendje, amiben meg kell nyugodni. S Nagysád ezt a megnyugvást ugyanígy bájjal és szeretetreméltósággal fogja megcselekedni, amennyivel a polémiáját megirta.

Szeged. I. Okos és szép levelét köszönjük. Minden úgy van jól, ahogy van.

Losoncz-Apátfalva. Járassa kegyed azt a napilapot, mely az Ön izlésének felel meg legjobban, nem a miénknek. Minden napilapnak meg van a maga egy-két star-ja, akikért a lapot járatni érdemes. A többi közömbös. Üdvözlét!

Satyr. Koncedáljuk, hogy A Hétben mindenki álnév alatt ír, de az mind valaki.

Elbe. Ujra meg kell Önt dicsérnünk. Fájdalom, nem értünk rá a nyesegetésre, különben meg is jelenhetett volna. A jövő hétig már idejét multa.

Toledo. Ohio. Portóval együtt 13 frt, számítsa át dollárokra. Üdvözlét!

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos: KISS JÓZSEF.

Főmunkatárs: KÓBOR TAMÁS.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

Hideg lábak ellen ismételve dicsérni hallottuk a Pain-Expeller elnevezés alatt általánosan ismert *Tinct. Caps. comp.* val való bedörzsöléseket; már az első bedörzsölés után kellemes melegség áll be. Meghűlések ellen, melyeket nevezetesen oly időben, mikor járványok pusztítanak, nem szabad elhanyagolni, ezek ellen, biztos és gyors hatásuaknak bizonyultak a Pain-Expellerrel való bedörzsölések. Épen így fájdalomcsillapító hatásuak csúznál és köszvénynél. A Pain-Expeller, melyről itten szólunk, a »Horgony« védjeggyel el van látva, a miért is ezen bedörzsölés bevásárlása alkalmával a »Horgony« védjegyre ügyelendő és másféle üveg visszautasítandó. Ára igen olcsó, 40 kr, 70 kr, vagy 1 frt 20 kr. üvegenként.

A *Tinct. Caps. comp.* mindig mint Horgony-Pain-Expeller kéréndő és skatulyák »Horgony« nélkül, mint nem valódiak visszautasítandók.

Zongorákat és pianínókat vásároljunk ott, ahol minden tekintetben megnyugtató garanciát kapunk. Mint ilyen bevásárlási forrást leginkább ajánlhatjuk **Keresztély Sándor (KLINGER)** minta-zongoratermeit Budapesten, Váci-körút 21. sz. (Ipar-udvar.)

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN-FÉLE
COGNAC
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Szloboda György
uri- és női czipész.

Budapest, bolthelyiség Baross-utca 20. sz.

Műhely: Viola-utca 42. szám.

Alapított 1882-ben.

Korcsolyázó czipők

Urak részére a legjobb anyagból és a legújabb divat szerint csak 6 frt. Hölgyek részére hegymászó fűzőtt czipő legjobb minőségű 6 frt.

Nagy választék gyermek-czipőkben.

Jó munkáért kezeskedem.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

A magy. kir.

ALLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

felülmúlhatatlan

GŐZCSÉPLŐGARNITURÁI

malom-és más ipari czélokra legalkalmasabb

COMPOUND-LOKOMOBILJAI

és egyéb gazdasági gépei

mindig

a m. kir. államvasutak gépgyára

VEZÉRGYŐKÖRSÉGÉNél

BUDAPEST

JÓZSEF-KÖRUT 41. sz. a.

rendelendők meg.

JUTANYOS ÁRAK

TOBB ÉVI TÖRLESZTÉS

KÖZEGEINK KÖZJEGYZŐI MEGHATALMAZÁSSAL BIRNAK

Legczélyszerűbb, legtartósabb, legolcsóbb az

aszfalt-burkolat. Templomok, tantermek, folyosók, járdák, kocsutak, hidak, vágóhidak, istállók, magtárak, műhelyek, kapualjak, udvarok, terraszok, játszóhelyek, stb., aszfalttal burkolását, nemkülönben nedves lakások gyökeres szárazztatását jótállás mellett legolcsóbban elvállalja a magyar aszfalt részvény-társaság.

Árjegyzék, költségvetés ingyen!

Dr. Lengiel Fr.-féle nyirfabalzsam

kir. szab. Svédhonra.

Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfurjuk, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb szepítőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint, balzsammá alakítatik át, csak akkor nyer ugyszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, akkor másnap csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik. Ezen balzsam kisimítja az arczon a ránczokat és himlőhelyeket, ifjú arczzint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, anyajegyeket, orrverességet, bőrátkát s a bőr minden más egyéb tisztátalanságait. Ára egy korsónak használati utasítással együtt 1 forint 50 krajczár

Dr. Lengiel orvosi benzoe-szappana

a legalkalmasabb bőrápoló szappan, mely a bőrt gyöngéddé és sinomá teszi s hivatva van a nyirbalzsam hatását előmozdítani. Ára 60 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer.

Budapest, Király-utca 12. sz.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp.-t (Horgony-Pain-Expellert)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönheti ezen igazán biztos hatású háziszert nagy elterjesztését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsici comp.-t (Horgony-Pain-Expellert) köszvényénél, czúznál (tagszaggatásnál), keresztcsontfájásnál, fej- és fogfájásnál, csipfájdalomnál, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknél is, mint levezető, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziszertnek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszertárakban; Budapest **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók.

ALAPÍTOTT 1870

VÁRADY BELA

BUDAPEST.

IV. KIS HID UTCA 9. SZ.

ÁVADÁSZ KÜRT SZALLODA MELLETT.

TELEFON N° 1014.

Angol. francia uri divat-cikkek

fehérmű és kalap raktára

KÉSZIT FÉRFIRUHÁKAT MÉRTÉK SZERINT.

Bekötési táblák A HÉT

X-ik kötetéhez kaphatók 1 forint 30 kr. előleges beküldése mellett A HÉT kiadóhivatalában VII. ker., Erzsébet-körut 6. sz.

T. előfizetőinket kérjük, hogy lakásváltoztatásnál tudassák velünk azt is, hogy eddig hova küldetett A HÉT.

Egyesült magyarhoni üveggyárak részv. társ.

Hirdetmény.

A f. évi február 17-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata folytán, a társulati alaptőke 5000 drb. 400 korona névértékű részvény kibocsátása által, 2.000.000 koronával felemeltetik.

Ezen új részvényekre a részvényeseknek az elővételi jog biztosított oly módon, hogy minden 4 régi részvény után a részvényes egy darab új részvényt kap névértékben. Az elővételi jog gyakorolható f. év február 19-től f. év március 5-ig bezárólag.

A befizetések 3 részletben történnek a társulat főpénztáránál Budapest, VI. Nagymező-u. 8. és pedig: az elővételi jog gyakorlása alkalmával 1-ső részletként 100 frt és 2 frt 52 kr illeték és költségek czimén legkésőbb f. év március 5-ig. Második részletként 50 frt f. évi április 5-ig, és utolsó részletként 50 frt f. év május 5-ig, valamint az 1895. január 1-től folyó 5%-os szelvény-kamat, miután az új-részvények az 1895. évi üzleti eredményben részesülnek.

Az igazgatóság.

Meghívó

a Budapesti Bankegyesület Részvénytársaságnak

1895. évi február 28-án délelőtt 11 órakor saját helyiségeiben (Budapest, V., Erzsébet-tér 19. szám, I. emelet) tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgyrend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1894. évi mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
4. A visszalépett, valamint a mostani igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a lefolyt üzletét tekintetében a felmentvény megadása.
5. Határozathozatal az üresedésbe jött egy igazgatósági állás betöltése iránt.

Jegyzet: Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket az alapszabályok 21. és 22. §-a értelmében, a hozzájuk tartozó szelvényekkel együtt, illetve ideiglenes részvényjegyeiket legkésőbbben 8 nappal a közgyűlés előtt a hivatalos órákban a társulat pénztáránál (Erzsébet-tér 19. szám, I. emelet) letéteményezni.

* A közgyűlésen mindegyik jelenlevő részvényest minden általa — a 20. §. követelményéhez képest — letett 10 részvény után egy-egy szavazat illeti meg. A szavazati jogot meghatalmazott utján is lehet gyakorolni. Meghatalmazottak, a törvényes képviselők kivételével, csak a szavazatképes részvényesek sorából választhatók. 22. §. A közgyűlés határozatképes, ha legalább 3000 részvény van képviselve, a társaságnak az alapszabályilag meghatározott időtartam előtt leendő felosztása, ugyszintén a részvénytőkének leszállítása vagy tíz millió forinton felüli emelése, más társasággal való egyesülés, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság, vagy ezek tagjainak időelőtti elmozdítása fölötti érvényes határozathozatalra azonban szükséges, hogy a részvénytőke 2/3 része képviselve legyen, s hogy a határozat 2/3 rész többséggel hozassék. Ha valamely közgyűlés a határozatképesség ezen feltételei hiányoznak, 14 nap alatt újabb közgyűlés hívandó egybe, melyben azonban csakis az első, meg nem tarthatott közgyűlés napirendjének tárgyai

A Haldek félé magvak a legjobbak.

Magyarországi Kereskedelmi Társaság

Hol keressük
a legjobb
arcport?

Kérjük a
Müller J. L.
félé

Blaha-Serail-Pouder-t.

Blaha Lajza (Splényi báróné) művésznőnek kedvelt arcporát; mely ugy nappal, mint éjjel használva, minden arczpor között a legjobb; kiváló szakemberek által megvizsgálva, vegyileg tisztának és teljesen ártalmatlannak találtatott. Mint piperezor nélkülözhetlen, az arcbőrnek a legszebb fehér színt, üdéséget, szépséget és pirt kölcsönzi.

— Egy doboz 60 kr., nagyobb 1 frt. —

Crème Pompadour,

ez azon szer, melylyel a híres Pompadour asszony csodás szépségét megőrizhette anélkül, hogy az egészségére ártalmas lett volna. A »Crème Pompadour« az arcz és kéz bedörzsölésére használtatik reggel és este, azután »serail-pouderrel« lesz behintve.

— Egy tégly 1 frt 60 kr. — Kapható a gyárosnál:

Müller J. L.

illatszer- és piperezsappan gyári raktára

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. alatt.

Nagy raktár rendkívül jó minőségű

fog-, haj-, ruhakefékben és fésűkben.

— Utánzásoktól óvatik. —

GMEHLING HERMAN

Első magyar

préselt és faragott
bőrneműek gyára.

VII., Damjanich-utca 18.

A bőrplasztika és préselt bőr-
ipar körébe vágó összes cikk:
ugymint zsöllyék, ebédlőszékek,
panneauk, vagon- és kocsisfelsze-
relések, czimerek, monogrammok,
kályhaellenzők, továbbá minden-
nemű kellekek nyergesek és kárpi-
tosok számára raktáron és meg-
rendelésre.

Nagyválasztéku készlet ó-német és egyéb stíli

ebédlőszékek és zsöllyékben.

Telefonszám 2123.

A Magyar Villamossági Részvénytársulat

t. cz. részvényesei 1895. évi márczius hó 10-én, d. e. 10 órakor, Budapesten, V. Külső
váci-ut 76. sz központi telepigazgatósági épületében megtartandó

I-ső rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívataknak.

Napirend:

1. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági évi jelentések beterjesztése. A mérleg megállapítása.

Határozathozatal a tiszta nyereség mikénti felosztása iránt és a felmentvénynek az igazgatóság valamint a felügyelő bizottság részére való megadása.

2. Előterjesztés a részvénytőke felemelése iránt és ennek alapján határozat-hozatal az alapszabályok 7. §-ának megváltoztatása tárgyában.

3. Négy felügyelő bizottsági tagnak 3 évre való megválasztása a kereskedelemügyi törvény 104. §-a értelmében.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok értelmében husz részvénynek birtoka egy szavazatra jogosít. Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, tartoznak részvényeiket legalább nyolcz nappal a közgyűlés előtt elismervény ellenében letéteményezni.

Ezen letéteményezés a társulat pénztáránál vagy a leszámítoló és pénzváltóbank részvénytársulatnál történhetik.

A szavazati jog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csakis részvényeseknek adható; testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, va-
amint nők és kiskorúak a közgyűlésen jogi képviselőik által vehetnek részt, ha az utóbbiak ezenkívül nem is volnának részvényesek.

Magyar villamossági részvénytársulat.

Háztartáshoz

I-ső rendű porosz darab-, koczka- vagy diószén

ölmozott zsákokban, költségmentesen a házhoz szállítva lerakással á 83 kr. vámmázs.
nyit fuvarban költségmentesen a házhoz szállítva lerakással á 78 kr. 50 gkint.

Buda bármely kerületébe szállítva 1 krral drágább.

Légszeszgyári coaks a budapesti légszeszgyár eredeti árai mellett.

Gutmann Testvérek

köszönbányaik eladó ügynöksége

Központi iroda: V., ker., Mérleg-utca 3. szám.

Fiók-
megrende-
lési irodák. {
IV. kerület, Ferencziek bazárában,
VI. " Teréz-körút 6. szám,
VI. " szénraktár a nyugoti pályaudvaron,
Podmaniczky-utca,
VIII. " József-körút 44. szám.

Telefon összeköttetés 637. szám.

THE GRESHAM

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Ausztiai fiók:

Budapest, Ferencz József-tér 5—6.,
a társaság házában.

Bécs, Gisellastrasse 1. szám alatt,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1892 december 31-én Frk 125,305.151'—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1892 decz. 31-én » 22,840.056'—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s vissza-
vásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) » 271,905.620'—
A legutóbbi tizenhét havi üzleti idő alatt a társaságnál » 125,732.050'—
értékig nyújtottak be ajánlatok, mi által a társaság
fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke » 1.853,916.605'—
értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társa-
ság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztr.
magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar-
osztrák fiókok.

A HÉT előfizetési ára:

Első évfolyam 10 frt. Félévfolyam 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr.